

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Білоцерківський національний аграрний університет
Освітня програма	30339 Економіка
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	051 Економіка

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Білоцерківський національний аграрний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	30339
Назва ОП	Економіка
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Юрчишена Людмила Вікторівна, Петришин Олександр Олександрович, Казак Оксана Олексіївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	19.05.2021 р. – 21.05.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://education.btsau.edu.ua/sites/default/files/DOC/acreditacia/vidomosti_samoocin_economika.pdf
Програма візиту експертної групи	https://education.btsau.edu.ua/sites/default/files/DOC/acreditacia/plan_vizitu_economika.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-професійна програма "Економіка" є актуальною та враховує вимоги Стандарту вищої освіти України 051 "Економіка" для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, інтереси стейкхолдерів, галузевий та регіональний аспект, сучасні вимоги ринку праці. ОП по суті та змістовно має ознаки унікальності, оскільки забезпечує підготовку фахівців-економістів, здатних забезпечувати ефективне функціонування суб'єктів АПК. Експертна група переконалася про достатнє матеріальне та кадрове забезпечення, перевірила правдивість інформації, наданої у Відомостях про самооцінювання, проаналізувала нормативну документацію, провела зустрічі з фокус-групами, що дало можливість зробити висновок про достатню відповідність якісного рівня організації освітніх процесів за наступними критеріями: проєктування та визначення цілей ОП; формування доступу до ОП та визнання результатів навчання; навчання і викладання за ОП; забезпечення ОП людськими ресурсами; формування освітнього середовища та матеріальних ресурсів; дієвість внутрішньої системи забезпечення якості БНАУ у контексті реалізації даної ОПП; створення прозорих та публічних процедур для якісного функціонування ОП (рівень В). Виявлений у ході експертизи вектор розвитку освітньої діяльності за ОПП "Економіка" дозволяє стверджувати про наявність достатніх умов і перспектив для цього. Експертною групою були надані певні рекомендації консультативного характеру щодо часткової невідповідності аспектів реалізації даної ОПП в розрізі факторів, які можуть бути усунені протягом одного року (рівень Е: розробка структури та змісту ОП, а також проведення контролю знань, оцінювання здобувачів вищої освіти та забезпечення академічної доброчесності під час реалізації ОПП), реалізація яких допоможе усунути виявлені слабкі сторони та покращить якість надання освітніх послуг.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

БНАУ має потужну матеріально технічну базу і розвинену соціальну інфраструктуру. В Університеті розроблена система локальних нормативних актів, стратегія розвитку локальної системи управління якістю, діє процесна модель управління якістю освіти. Цілі освітньої програми корелюють із місією і стратегією БНАУ, стратегією розвитку Київської області, враховують інтереси стейкхолдерів та галузевий аспект. Позитивною практикою в Університеті є матеріальне стимулювання і підтримка професійного зростання науково-педагогічних працівників, сучасна бібліотека. Містчком/платформом взаємодії зі стейкхолдерами є Рада роботодавців економічного факультету і Група зі змісту та якості освіти. Науково-педагогічні працівники, які забезпечують реалізацію освітньої програми, мають належний рівень академічної та професійної кваліфікації, активно займаються науковою роботою. Університет створює умови для реалізації права НПП на академічну мобільність. В БНАУ розроблена та діє політика та процедури дотримання академічної доброчесності, спостерігається системний підхід щодо її популяризації серед усіх учасників освітнього процесу. Студентське самоврядування активно залучається до процесів підвищення якості освіти, допомагає здобувачам у разі виникнення конфліктних ситуацій. У здобувачів наявний вільний доступ до широкого спектру інформаційних ресурсів Університету.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Унікальність програми потребує підсилення програмними результатами навчання. Заявлена особливість програми (використання інноваційних інформаційних технологій дистанційного навчання з використанням телекомунікаційних систем) не реалізується повною мірою, оскільки курси, наповнені в Moodle, представляють певне сховище документів у форматі Microsoft Word, Microsoft Excel, Microsoft PowerPoint. В ОПП виявлено часткову відповідність освітніх компонентів компетентностям і програмним результатам навчання. Рекомендовано додати до робочих програм навчальних дисциплін (далі - РПНД) і силабусів компетентності, що реалізуються відповідними освітніми компонентами, чіткі критерії оцінювання знань здобувачів задля подолання елементів суб'єктивізму при оцінюванні знань, чітке розуміння алгоритму накопичення балів в межах ОК. Врахувати в силабусах можливість визнання результатів навчання отриманих за результатами неформальної освіти. Рекомендації стейкхолдерів щодо покращення якості та змісту ОП стосуються переважно вибіркового компонента, проте цей блок має формуватися внаслідок вільного вибору здобувача, процес організації якого на ОПП "Економіка" реалізовано не повною мірою. Наявні назви вибіркового компонента в ОП і НП призводить в оману здобувача вищої освіти, оскільки процесуально на рівні Університету визначено можливість вибору з двох елективних блоків. Пошук інформації, нормативних документів на офіційному вебсайті ускладнений через низький рівень систематизованості та структурованості їх розміщення. Це знижує його цінність як інструменту інформаційної підтримки здобувачів та інформування усіх зацікавлених членів суспільства про БНАУ в цілому та ОПП, що акредитується зокрема.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими

критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Ціль освітньої програми відповідає політиці БНАУ у сфері якості освіти (<https://cutt.ly/Cb4S4ln>), якою визначено стратегічну мету і місію Університету, що затверджені у 2018 р. На зустрічі з адміністрацією ЗВО, Димань Т.М., проректором з освітньої, виховної та міжнародної діяльності було проінформовано про Стратегію БНАУ на 2020-2025 р., що розроблена із врахуванням проектного підходу за чотирма стратегічними пріоритетами та Стратегія розвитку Регіонального університетського центру БНАУ на 2020-2025 р. Перший проректор, проректор з організаційної роботи Новак В.П. зазначив, що кожного року здійснюється аналіз стану реалізації стратегічних пріоритетів із врахуванням запитів стейкхолдерів, ринку праці, і потім на розширеному засіданні Вченої ради Університету обговорюються пропозиції й вносяться як доповнення до Стратегії. Відповідно до Стратегії розвитку БНАУ на 2020-2025 р., місія університету передбачає підготовку висококваліфікованого фахівця нового покоління сфери аграрного виробництва шляхом надання освітніх послуг відмінної якості, дотримання високих стандартів у викладанні, науковій і професійній діяльності. Таке формулювання дає підстави стверджувати про високий кореляційний зв'язок із метою ОПП, яка реалізується в частині конкурентоспроможних фахівців нового покоління для сфери аграрного виробництва з сучасним економічним мисленням, новітніми світовими підходами та принципами прийняття необхідних рішень для сталого ефективного розвитку. Визначена в меті особливість ОПП в частині "підготовки конкурентоспроможних фахівців нового покоління для сфери аграрного виробництва..." не достатньо мірою відображається в компетентностях ОП 2017, 2018, 2019, 2020 р.н., оскільки включає перелік компетентностей визначений Стандартом вищої освіти зі спеціальності 051 "Економіка" для першого (бакалаврського) рівня. Оприлюднений проєкт ОПП на 2021 р. підсилює особливість програми СК15 (Розуміння особливостей сталого розвитку і функціонування соціально-економічних відносин суб'єктів господарювання аграрної сфери). Стратегічним пріоритетом БНАУ є практико-орієнтована освітня діяльність, яка активно розвивається в ОПП "Економіка", що було підтверджено на зустрічі із роботодавцями, проте другий і третій пріоритети є орієнтиром подальшого вдосконалення ОПП, оскільки наразі прагматизація науково-дослідної діяльності слабо виражена і потребує активізації, зокрема, основним результатом наукової роботи здобувачів вищої освіти є участь у науково-практичних конференціях. Третій пріоритет "Інтернаціоналізація діяльності університету" реалізується на ОПП за рахунок науково-педагогічних працівників, наразі наявний лише один приклад міжнародної академічної мобільності здобувача вищої освіти, що потребує проведення додаткової інформаційно-роз'яснювальної роботи серед здобувачів вищої освіти щодо популяризації їх права на академічну мобільність.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Залученість стейкхолдерів до формування цілей ОПП "Економіка" підтверджено учасниками фокус-груп (роботодавцями, випускниками, здобувачами, що входять до групи зі змісту та якості освіти факультету, академічною спільнотою) і зазначено у відомостях про самооцінювання. Практична незмінність цілей ОП 2018-2020 років обумовлена Положенням "Про ОП БНАУ", п. 4.5.1, відповідно до яких оновлення може відбуватися в частині всіх компонентів, крім цілей і ПРН. Залученість стейкхолдерів до перегляду ОП підтверджується рецензіями-відгуками (<https://btsau.edu.ua/node/3637>), рекомендації в яких містяться переважно в частині розширення переліку вибіркових дисциплін для більш глибокого розуміння аграрної, поведінкової економіки, проте дані пропозиції не пов'язані з формуванням визначених програмних результатів ОП. В рецензіях стейкхолдерів зазначені пропозиції щодо розширення переліку вибіркових компонентів. Рекомендації стейкхолдерів-роботодавців розглядаються на засіданні Ради роботодавців (<https://sites.google.com/view/econombc/структура-факультету/рада-роботодавців>). Інформація щодо залучення стейкхолдерів до розробки ОП надана в загальному вигляді. Залученість стейкхолдерів на етапі розробки та моніторингу ОП здійснюється шляхом включення представників здобувачів вищої освіти до групи зі змісту та якості освіти, що діє на підставі "Положення про групи зі змісту та якості освіти у БНАУ" (https://btsau.edu.ua/sites/default/files/Faculties/osvita/quality/polog_grupu_quality_bnau.pdf), ради студентського самоврядування факультету, вченої ради факультету та проведенням анкетування як засобу зворотного зв'язку. Врахування чи відмовлення пропозицій від стейкхолдерів обговорюється на засіданнях кафедри й зазначається в протоколах (№6 від 25.01.2019 р., № 7 від 23.01.2020 р.). Перелічені факти дають підставу стверджувати, що пропозиції різних груп стейкхолдерів враховуються лише при формуванні структури ОПП, ПРН в освітній програмі, що акредитується визначені в межах Стандарту.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Проведений ЕГ аналіз контексту реалізації ОПП свідчить про наявне врахування тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці, регіонального контексту та досвід аналогічних вітчизняних ОП шляхом залучення широкого кола стейкхолдерів. Це підтверджено під час зустрічей з академічним, адмін. персоналом, роботодавцями, випускниками, представниками органів студентського самоврядування. В рецензіях-відгуках зовнішніх стейкхолдерів відмічається оригінальність програми, сучасний підхід до формування знань, ресурсоефективність, її практикоорієнтованість, логічність побудови структури ОК (<https://btsau.edu.ua/node/3637>). Факти залученості до розробки ОПП та врахування галузевого аспекту, запити роботодавців було підтверджено ЕГ під час зустрічі з представниками Ради роботодавців економічного факультету (Жупаник В.М., Дамс Е.В.Діденко С.В., Музиченко О.М., Корчева О.В.). Мета ОПП дозволяє визначити її фокус, відповідає тенденціям розвитку ринку праці щодо підготовки фахівців-економістів нового покоління для сфери аграрного виробництва, що відповідає Стратегії розвитку Київської області на 2021-2027 роки (<http://koda.gov.ua/oblderzhadministratsija/publiczna-informatsiya/strategiya-rozvitku-kiivskoi-oblast/>). В рамках реалізації ОПП здійснюється співпраця з Білоцерківським центром зайнятості щодо вивчення сучасного портрету економіста, компетентностей якими він має володіти, що підтверджено на зустрічі з роботодавцями Корчевою О.В. Дослідження галузевих і регіональних аспектів розвитку ринку праці відображено в працях НПП, що реалізують дану ОПП. Наукове підґрунтя ОПП підсилюється двома ініціативними темами «Державно-підприємницьке партнерство щодо створення інфраструктури аграрного сектору економіки України» (керівник Юхименко П.І., №0118U003647), «Конкурентоспроможність підприємств аграрного сектору економіки України в умовах євроінтеграції» (керівник Шуст О.А., №0118U003646). При формулюванні цілей і ПРН, як зазначено у ВСО, враховано досвід вітчизняних університетів (КНЕУ ім.В.Гетьмана, НУБІП), проте лише в частині включення окремих тем в ОК та іноземних ЗВО з якими підписані угоди про академічний обмін і наукову співпрацю. За результатами стажування в Словацькому університеті сільського господарства, професорка Шуст О.А. оновила зміст РПНД "Екологічна політика", додавши тему "Агроекологія", проте це напрямом не стосується ПРН, оскільки зазначена ОК належить до вибіркового компонента, і не формує ПРН. Моніторинг якості ОПП протягом 2018-2020 рр. здійснювався в частині ОК. ПРН включають визначений Стандартом перелік, лише в проєкті 2021 р. запропоновано додатковий (ПРН25), що відповідає тенденціям розвитку ринку праці.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Освітня програма "Економіка" 2017 р. розроблена на основі проєкту Стандарту зі спеціальності 051 "Економіка" та відповідає Національній рамці кваліфікацій. У 2018 р. ОПП приведена у відповідність до затвердженого Стандарту, ПРН і компетентності (загальні й спеціальні) визначені в освітній програмі повністю відповідають запропонованим у Стандарті. Аналіз матриці відповідності визначених Стандартом результатів навчання і компетентностей забезпечується обов'язковими освітніми компонентами в ОП 2020 р. Нез'ясованим залишається питання: "Якими ОК забезпечуються ПРН визначені в ОПП 2017, 2018, 2019 р.?" Оскільки в ОПП зазначених років набору відсутня матриця відповідності ПРН і ОК, визначена лише відповідність компетентностей (ЗК, СК) освітнім компонентам.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Заявлена унікальність та кореляція місії БНАУ з цілями освітньо-професійної програми "Економіка". Реальна цілеспрямована співпраця зі стейкхолдерами. Підсилення реалізації ОПП науковою складовою, наявність ініціативних тем та наукових публікацій в НПП, що реалізують дану ОПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Мета ОПП є складноформульована (наразі є подвійною), що формує її неоднозначне сприйняття, тому ЕГ рекомендовано більш лаконічно і однозначно сформулювати її. Назва ОПП "Економіка" є загальноуніверсальною для спеціальності 051 "Економіка" та не відображає заявлену особливість програми у сфері економічної діяльності для аграрного виробництва. Пропозиції стейкхолдерів загальні, переважно в частині вибіркового компонента, що не стосуються формування програмних результатів навчання, ЕГ рекомендує фокусувати увагу стейкхолдерів на формулюванні цілей і ПРН визначених в ОП. Досвід іноземних ОП враховано при формулюванні змісту ОК, ЕГ рекомендує враховувати досвід аналогічних іноземних програм при формулюванні цілей і визначенні ПРН ОПП "Економіка". В ОПП "Економіка" 2017-2020 рр. відсутні додаткові компетентності і ПРН спрямовані на підготовку конкурентоспроможних фахівців для аграрної сфери, ЕГ рекомендує переглянути ОПП 2018-2020 рр. в частині доповнення власними СК і ПРН задля досягнення особливостей даної програми. Недоліком є відсутність в ОПП 2017-2019 рр. матриці відповідності ПРН ОК, ЕГ рекомендовано переглянути ОП 2018-2019 рр. додавши матриці відповідності ПРН ОК.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Зважаючи на практику проектування цілей ОПП "Економіка", заявлену унікальність, кореляцію із Стратегією розвитку БНАУ на 2020-2025 р, Стратегією розвитку Київської області на 2021-2027 роки, реальною співпрацею зі стейкхолдерами на етапі започаткування і моніторингу ОПП, із врахуванням наявних удосконалень в проєкті ОПП "Економіка" на 2021 р. (додано СК15 і ПРН 25), наявністю матриці відповідності ПРН ОК в ОПП "Економіка" 2020 р. і проєкті на 2021 р., експертна група дійшла висновку про її відповідність рівню В за Критерієм 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Аналіз ОП «Економіка» показав, що її обсяг відповідає ст. 5, п. 5 Закону України «Про вищу освіту» і Стандарту вищої освіти зі спеціальності 051 «Економіка» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, і становить 240 кредитів ЄКТС. З яких 180 кредитів ЄКТС (75 %) обов'язкові компоненти, в т. ч. практична підготовка – 12 кредитів ЄКТС, атестація – 2 кредити ЄКТС, і вибіркові освітні компоненти 60 кредитів ЄКТС (25%). В ОП 2017 р. структура формування освітніх компонентів була відмінною, і включала: обов'язкові компоненти – 149 кредитів ЄКТС (62 %), вибіркові – 91 кредит ЄКТС (38 %). Вибіркова частина ОП формувалася освітніми компонентами, що обирав Університет – 34 кредити ЄКТС (14 %) і за вибором здобувача вищої освіти – 57 кредити ЄКТС (24 %). Проведений експертною групою аналіз ОП 2018, 2019, 2020 і проєкту ОП 2021 р. свідчить, що обсяг обов'язкової й вибіркової компоненти становить 240 кредитів ЄКТС, і співвідноситься як 75 до 25 %, структура і зміст навчального плану є узгодженими, і відповідають вимогам чинного законодавства.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Структура та обсяг освітніх компонентів ОП відповідають чинним вимогам. Аналіз навчального плану демонструє рівномірний розподіл навчального навантаження по семестрах: I-III курси по 30 тижнів теоретичного навчання, IV курс - 28, відповідно. На кожному курсі передбачена практична підготовка в обсязі 3 кредитів ЄКТС. В ОП 2018-2020 рр. 100% представлено загальні й спеціальні компетентності, програмні результати навчання визначені Стандартом вищої освіти зі спеціальності 051 «Економіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Проте, такий підхід не дає можливість достатньою мірою досягти заявлених цілей та особливостей освітньої програми, які фокусуються на підготовці висококваліфікованих конкурентоспроможних фахівців економістів нового покоління для сфери аграрного виробництва, оскільки представлена ОПП не містить ПРН і спеціальної компетентності, що відображатимуть її зміст. Аналіз експертною групою проєкту ОПП на 2021 р. дає можливість зробити висновок про можливість досягнення заявленої унікальності за рахунок додатково визначених ЗВО: СК15 (Розуміння особливостей сталого розвитку і функціонування соціально-економічних відносин суб'єктів господарювання аграрної сфери) та ПРН25 (Знати й розуміти особливості соціально-економічних взаємовідносин додатково умовах ресурсо-ефективного агропромислового виробництва). Проаналізувавши ОПП 2017, 2018, 2019, 2020 р. експертна група виявила, що лише в ОПП 2020 р. є матриця, що демонструє відповідність програмних результатів навчання (ПРН) заявленим в ОП освітнім компонентам, що не дає можливості оцінити досягнення ПРН і цілей ОПП освітніми компонентами в ОПП 2017-2019 рр. Цей факт підтверджується результатами проведеного членами ЕГ аналізу робочих програм навчальних дисциплін (РПНД), які були прикріплені ЗВО до Відомостей про самооцінювання ОП в системі НА. Всі РПНД затверджені 2020 р., при цьому кількість кредитів, лекційних, практичних годин, форм контролю не повною мірою збігаються з наданим НП 2020 р., це стосується таких навчальних дисциплін як "Менеджмент", "Правознавство", "Теорія галузевих ринків", "Бухгалтерський облік", "Капітал підприємства", "Економіка й організація агропромислових формувань", "Економічний аналіз", "Потенціал і розвиток підприємства" та інші. На зустрічі з академічним персоналом Батажок С.Г., завідувач кафедри економіки та економічної теорії зазначила, що РПНД оновлюються кожного року, тому існує розбіжність з НП 2020 р., проте якщо така практика існує, то представлені РПНД повинні бути затверджені напередодні кожного року навчання, а саме у 2017, 2018, 2019 роках. Але в ці роки в ОПП ПРН не були визначені для окремого освітнього компонента. Представлена структурно-логічна схема в ОП 2018-2020 рр. демонструє чіткий взаємозв'язок ОК з

практичною складовою, проте вона є нечитабельною для абітурієнта, здобувача вищої освіти, тому потребує більш якісної візуалізації

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Експертна група на підставі аналізу ОПП, НП і Відомостей про самооцінювання ОП пересвідчилася, що зміст ОП "Економіка" відповідає предметній області спеціальності 051 Економіка, визначеній у Стандарті вищої освіти для першого (бакалаврського) рівня за даною спеціальністю. Підставою для такого висновку є представлений у Відомостях про самооцінювання детальний перелік освітніх компонентів, які за своїм змістом мають щільний зв'язок зі спеціальністю, а всі програмні результати навчання ОПП 2020 р. забезпечуються обов'язковими ОК.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачами ОПП "Економіка" регулюється «Положенням про вибіркові навчальні дисципліни у БНАУ» (<https://cutt.ly/pnQwBR6>), в якому чітко визначена процедура вибору освітніх компонентів, і передбачено, що вивчення вибіркових дисциплін здійснюється з третього семестру 2-го року навчання. Відповідно до п. 2.1.2 формується два каталоги елективних курсів, один з яких посилює фахову підготовку здобувача в межах обраної освітньої програми, інший - визначає загальнопрофесійну і фахову підготовку, і не містять особливих передумов вивчення. П. 2.4.3 Положення передбачає щорічний вибір кількох дисциплін із Каталогу елективних курсів факультету (3-8 семестр) і однієї - із загальноуніверситетського каталогу. Положення про вибіркові навчальні дисципліни у БНАУ передбачає можливість здобувача здійснювати вибір в межах 60 кредитів ЄКТС, що суперечить логіко-структурній схемі ОП і НП, якими визначено посеместровий перелік і обсяг (в кредитах ЄКТС) обов'язкових ОК. Здійснивши аналіз навчальних планів за 2017-2020 рр., експертна група дійшла висновку, що запропонована модель вибірковості в Університеті не повною мірою реалізована на ОПП «Економіка». Наявність вибіркових ОК вводить в оману здобувача щодо можливості здійснення вибору інших освітніх компонентів із запропонованих Каталогів. Незрозумілим є те, в якому семестрі, скільки ОК та яким обсягом (в кредитах ЄКТС) може обрати здобувач. Також невизначеним є питання в якому семестрі обирається дисципліна із загальноуніверситетського каталогу, про який на зустрічах зі здобувачами нічого не згадувалося. Під час зустрічей із здобувачами, академічним, адміністративним персоналом, представниками органів студентського самоврядування і випускниками, виявлено недостатню обізнаність здобувачів щодо процесу вибору ОК, які не змогли чітко визначити, яка кількість дисциплін обирається. Позитивним є підтвердження факту вибірковості лише із загальнофакультетського переліку. Надані на запит ЕГ індивідуальні плани не дають змоги якісно проаналізувати та оцінити реальну диференціацію здійснення вибору здобувачами ОК, адже для ознайомлення представлено лише по одному індивідуальному плану кожного року навчання без виокремлення у ньому вибіркових ОК. Лише індивідуальний план здобувачки Кириленко Діани (2017 р. набору) демонструє наявність вибіркових ОК в посеместровому контексті, проте не свідчить про індивідуальність здійснення такого вибору здобувачем. Також варто зазначити наявність у даному індивідуальному плані Вибіркового блоку 1 (за вибором ЗВО), що не належить до переліку вибіркових, оскільки з точки зору здобувача вищої освіти, вони є обов'язковими. Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів здійснюється шляхом самостійного визначення тематики індивідуальних завдань в межах ОК, здійснення наукових досліджень на обрану тему, вибором баз практики, можливістю участі в різноманітних тренінгах, проєктах, як в межах БНАУ, так і поза ним.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОП передбачає практичну підготовку обсягом 12 кредитів ЄКТС, протягом кожного року по 3 кредити впродовж трьох тижнів, і включає: навчальну практику "Вступ до спеціальності", навчальну практику зі спеціальності, навчально-професійну практику з спеціальності, виробничу бакалаврську практику. Практична підготовка здобувачів регламентується Положенням «Про організацію освітнього процесу у БНАУ» (<https://cutt.ly/hnQw31w>), Положенням «Про практичну підготовку студентів БНАУ» (<https://cutt.ly/DnQw2tn>), Наскрізною програмою практики для здобувачів ступеня вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 051 «Економіка» (<https://cutt.ly/mnQw4P1>), визначені робочими програмами практик. Також наявні затверджені графіки практичної підготовки здобувачів, визначені форми документів на практику, визначені бази практик для здобувачів економічного факультету відповідно укладених договорів, загальною кількістю 30 баз практики (<https://cutt.ly/vnQw5zo>). Інформація про проходження практики на підприємствах була підтверджена на зустрічі із роботодавцями Жупаник В.М. (ТОВ "Сквирський комбінат хлібопродуктів"), Дамс Е.В.(ТОВ "Білоцерківського заводу «Трібо»), Діденко С.В.(ГК «Овостар Юніон»). Інформації, яку надала під час зустрічі з роботодавцями Музиченко О.М., щодо задоволеності якістю підготовки здобувачів для проходження практики в ГУ ДПС у Київській області, то вона є сумнівною, оскільки жодна із представлених програм практики не передбачає її проходження в податкових органах, а обов'язкові компоненти ОПП не містять податкових дисциплін. В індивідуальних планах, що були представлені ЗВО на запит ЕГ, Циба О.О., Фукс Б.Ю., Грисюк В.І., Кириленко Д.Б.,

Андрущенко О.А. місцем проходження всіх видів практичної підготовки є БНАУ, що свідчить про те, що на ОПП "Економіка" не в повній мірі реалізується можливість проходження практики на підприємствах, установах, організаціях. Однак, під час інтерв'ю зі здобувачами, роботодавцями і випускниками експертна група зафіксувала достатній рівень їх задоволеності. Практична підготовка здобувачів реалізується в межах опанування дисциплін, шляхом включення до освітніх компонентів практикоорієнтованих завдань, що було підтверджено на зустрічі з академічним персоналом, зокрема, завідувач кафедри економіки та економічної теорії Батажок С.Г. зазначила, що такі дисципліни, як "Економіка підприємства", "Статистика", "Економічний аналіз", "Бухгалтерський облік", "Основи оподаткування" містять практичні завдання аграрного спрямування. Гарант Житник Т.П. підтвердила практичну спрямованість дисциплін. Зустріч із представниками Ради роботодавців засвідчила тісну співпрацю з НПП, що реалізують дану ОП, про можливість не лише проходження практики здобувачами, а й про подальше працевлаштування, залучення роботодавців, випускників ОП до підсумкової атестації, проведення виїзних практичних занять на підприємствах, моніторинг і рецензування ОП, перегляд освітніх компонентів.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Набуття soft skills здобувачів відбувається переважно під час організації навчального процесу, що демонструє матриця відповідності компетентностей освітнім компонентам ОП, шляхом впровадження в навчальний процес інтерактивних методів навчання, які спрямовані на формування soft skills, зокрема: робота в команді, малих групах, дискусії, мозковий штурм, дебати, ділова гра, кейс-метод, презентації, ознайомлювальні (початкові) ігри, метод проєктної роботи, ажурна пилка, дослідницький метод та прийом «advocato diabolo» тощо. Здобувачі також розвивають soft skills під час участі у науково-практичних конференціях, що формують ораторські та комунікативні здібності, уміння презентувати і переконувати. На зустрічі із представниками органів студентського самоврядування, було з'ясовано, що в Університеті створені умови для саморозвитку здобувачів, які мають можливість брати участь у різноманітних заходах Університету (конференції, культурно-масові заходи, спікен-клуб, розробка логотипу і брендвої продукції Університету, міські заходи тощо). На економічному факультеті задля розвитку soft skills діє чотири сектори: креативний, інформаційний, спортивний і науковий, в межах яких організовуються різноманітні заходи. Сприяє розвитку soft skills і участь здобувачів у спортивних заходах задля чого є створена відповідна потужна матеріально-технічна база.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт за спеціальністю 051 Економіка відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Планування навчального навантаження здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення «Про організацію освітнього процесу у Білоцерківському НАУ» (https://btsau.edu.ua/sites/default/files/news/pdf/norm_doc_pechat/pologen_pro_osvithn_proces_2.pdf), яким передбачено, що обсяг самостійної роботи здобувача за кожним ОК не може перевищувати 2/3 від загального обсягу. Тижневе аудиторне навантаження здобувача планується не більше 28 годин, що підтверджено на зустрічі з адміністративним персоналом. Дисципліни гуманітарного спрямування мають більшу частку годин на самостійне опрацювання у порівнянні з прикладними, як видно із навчального плану і підтверджено на зустрічі з адміністративним персоналом проректором з освітньої, виховної та міжнародної діяльності Димань Т.М. Експертна група, проаналізувавши ОП 2020 р. визначила, що середній обсяг самостійної роботи за обов'язковими компонентами становить 2950 год. (55 %), при цьому до видів контактних аудиторних робіт відносяться лекції 1134 год (21 %), практичні (23 %), лабораторні (0,9 %). Задля вчасного реагування на перенавантаженість здобувачів БНАУ проводить систематичні (з 2018 р.) опитування, як було зазначено на зустрічі з адміністративним персоналом Зубченко В.В., проте наразі таких фактів не було виявлено. В ході спілкування зі здобувачами вищої освіти не встановлено фактів порушення графіку навчального процесу та перенавантаження. Обсяг ОПП "Економіка" та окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Дуальна форма освіти за ОП, що акредитується, не передбачена. Проте в БНАУ нормативно узгоджені всі передумови для її запровадження.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Обсяг ОПП "Економіка" та окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (в контексті забезпечення програмних результатів за циклом загальної, професійної й практичної підготовки). Сильними сторонами ОПП "Економіка" є наявність локальних нормативних актів, що регулюють процедуру формування і реалізації ОП; наявність практики взаємодії з Радою роботодавців щодо покращення якості й структури ОПП; наявність достатнього обсягу (в кредитах ЄКТС) практичної підготовки здобувачів; можливість подальшого працевлаштування за результатами проходження практики; проведення систематичних опитувань здобувачів з метою покращення якості реалізації освітнього процесу

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони: 1. В ОПП 2017-2019 рр. немає матриці відповідності освітніх компонентів ПРН. 2. Відсутність в представлених РПНД і силабусах компетентностей, що мають бути реалізовані відповідно до ОПП. 3. Неоднозначність трактування процедури формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача на ОПП "Економіка" з нормативно визначеною в БНАУ. 4. Відсутність в навчальному плані інформації щодо періоду й обсягу (в кредитах ЄКТС) вибіркового ОК. 5. Відсутність курсової роботи в ОПП "Економіка". З метою посилення реалізації ОПП "Економіка" в розрізі Критерію 2 експертною групою рекомендовано: 1. Переглянути чинні ОП 2018-2019 рр., додавши матрицю відповідності освітніх компонентів ПРН, привести у відповідність РПНД і силабуси навчальних дисциплін, зазначити ПРН і компетентності, які досягаються ОК. 2. Узгодити процедуру реального вибору ОК здобувачами із нормативно визначеною в БНАУ. 3. Вдосконалити систему варіативної складової вільного вибору навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти за рахунок дисциплін інших освітніх програм, рівнів. 4. Перенести на інший період виробничу бакалаврську практику на четвертому курсі (як пропозиція, початку другого семестру, оскільки не доцільно ставити її перед екзаменаційною сесією). 5. Практичну підготовку на 1-3 курсах перенести на інший період (альтернатива після сесії або наскрізну 1 раз на тиждень протягом семестру). 6. Додати до ОПП "Економіка" курсову роботу як обов'язкову або вибіркочку компоненту, запропонувавши альтернативи вибору курсова робота / проєкт / бізнес-план / наукова робота тощо.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Попри позитивні практики щодо реалізації ОПП "Економіка" в розрізі Критерію 2, експертна група виявила суттєві недоліки щодо можливості досягнення програмних результатів навчання освітніми компонентами в ОПП "Економіка" 2017-2019 р. Зокрема, не було представлено матриці відповідності ПРН і ОК, а визначено матрицю відповідності ЗК/СК ОК, проте це ніяк не відображено в РПНД і силабусах, що не дає можливість оцінити ступінь досягнення ПРН визначеними ОК. Експертною групою з'ясовано, що учасники освітнього процесу не повною мірою розуміють можливість досягнення компетентностей і ПРН заявленим обов'язковим освітнім компонентам ОПП. Попри те, що право на формування індивідуальної освітньої траєкторії в БНАУ є нормативно визначеним, ЕГ дійшла висновку, що на даній ОПП воно реалізується частково, це підтверджується відсутністю фактичних диференціацій в індивідуальних планах здобувачів та відповідно наявним фактичним обмеженням вибору дисциплін із двох каталогів елективних курсів. Зважаючи на суттєві недоліки визначено рівень відповідності Е по Критерію 2.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Процедури прийому на навчання за ОПП "Економіка" врегульовано Правилами прийому на навчання для здобуття вищої освіти у Білоцерківському НАУ в 2021 році (далі - Правилами прийому) (https://btsau.edu.ua/sites/default/files/news/pdf/pravila_priomu/pravila_priomu_bnau_2021.pdf), розміщеними на офіційному сайті БНАУ, є загальновизначеними Умовами прийому у 2021 році (наказ МОНУ від 15.10.2020 р. № 1274 «Про затвердження Умов прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2021 році») та

загальнозрозумілими, повною мірою розкривають аспекти вступу для широкого загалу вступників, зокрема щодо базової освіти, пільгових категорій та квот, місця проживання). По структурі та змісту правила прийому орієнтовані на відповідність зазначеному наказу МОН № 1274 від 15.10.2020 року. Даний аспект чіткої орієнтації та відповідності було підтверджено членами ЕГ під час зустрічі з адміністративним персоналом, зокрема. Задля зручності пошуку необхідної інформації та доступності для розуміння потенційними вступниками на сайті створено окремий лінк "Вступнику" (<https://btsau.edu.ua/uk/content/vstupnyku-0>), де систематизовано та унаочнено розкриття широкого кола аспектів вступної кампанії. Окремо наявний лінк на Прийом на навчання іноземців та осіб без громадянства (<https://btsau.edu.ua/uk/content/pravylya-pryuyomu-inozemnyh-gromadyan>), проте дана інформація потребує актуалізації в частині визначення вартості (за посиланням наведена вартість навчання за 2017-2018 н.р.). Актуальна вартість навчання для іноземних громадян зазначена на окремій вкладці "Вартість навчання" (<https://btsau.edu.ua/uk/content/vartist-navchannya>). Офіційна сторінка Економічного факультету БНАУ також містить окремий лінк "Абітурієнту" (<http://surl.li/vzpx>), де візуалізовано та якісно для сприйняття зацікавленими особами представлені аспекти процедури прийому, які стосуються ОПП "Економіка". Зокрема, в аспекті реалізації даної ОПП унаочнені правила прийому ОКР "Бакалавр" для випускників шкіл, для випускників коледжів, перехресний вступ в аспекті необхідного комплексу документів для вступу до БНАУ та представлені предмети ЗНО для вступу на спеціальність в 2021р. Здобувачі, які вступали на ОПП "Економіка" на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, під час робочої зустрічі підтвердили чіткість та зрозумілість відповідних правил прийому та прозорість проведення вступної процедури.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому є уніфікованими для усіх освітніх програм, особливістю є наявність фахового випробування у встановлених Умовами вступу для вступників на ОП на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста. Таке випробування проводиться на підставі Програми фахового випробування (https://btsau.edu.ua/sites/default/files/news/pdf/program_vstup_viprob/prog_vstup_viprob_economica_bakalavr_2020.pdf), яка затверджена 25.02.2020 р. та оприлюднена на сайті Університету. Програма фахового вступного випробування 2021 року затвердження відсутня. Відповідно до затвердженої у 2020 році Програми фахове вступне випробування проводиться у формі тестування, яке складається з 25 запитань із комплексу фахових дисциплін Економічна теорія, Мікроекономіка, Економіка підприємства, Регіональна економіка, Макроекономіка, Історія економіки та економічної думки. Правила прийому для вступників на базі загальної середньої освіти визначають наступний перелік предметів, сертифікати ЗНО з яких приймаються для вступу на дану ОПП: українська мова і література (ваговий коефіцієнт 0,2), математика (ваговий коефіцієнт 0,4), історія України або іноземна мова або біологія або географія або хімія або фізика (ваговий коефіцієнт 0,3). Середній бал документа про повну загальну середню освіту має ваговий коефіцієнт 0,1. Такий розподіл невід'ємних вагових коефіцієнтів ($K_1=0,2$; $K_2=0,4$; $K_3=0,3$; $K_4=0,1$) є загально визначеним для вступу на перший курс для здобуття ступеня бакалавра (магістра ветеринарного спрямування) на основі повної загальної середньої освіти та суперечить інформації, поданій у ВСО [Мінімальний прохідний бал та розподіл вагових коефіцієнтів для кожного предмету ЗНО визначались з урахуванням пропозицій гаранта ОПП після обговорення на кафедрі економіки та економічної теорії та з членами групи зі змісту і якості освіти факультету]. Ця суперечливість також була підтверджена під час зустрічей з фокус-групами, зокрема гарант ОПП Житник Т.П. повідомила про загальноуніверситетський механізм визначення невід'ємних вагових коефіцієнтів. Завідуючий відділом маркетингу, ліцензування та акредитації Скиба В.В. на зустрічі з адміністративним персоналом зауважив на першочерговість та спрямованість дотриманню вимог чинного законодавства та нормативного забезпечення при формуванні Правил прийому. На думку членів ЕГ такий підхід відповідає рівневі початкових (вхідних) компетентностей абітурієнта, проте не враховує особливостей ОПП "Економіка" при формуванні Правил прийому. Результати зустрічі зі студентами, що навчаються за ОПП, свідчать, що вони на момент вступу були достатньою мірою ознайомлені з особливостями прийому на навчання та отримали належну консультаційну підтримку від відповідальних осіб Університету. Студенти, що вступали на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста поінформували, що проходили фахове вступне випробування у формі тестування

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання отриманих в інших ЗВО відображені у Положенні «Про організацію освітнього процесу в Білоцерківському національному аграрному університеті», яке було ухвалене Вченою Радою БНАУ протокол № 6 від 06 червня 2015 року та затверджене 08 липня 2015 року. Зазначений документ визначає взаємовідносини студента та Університету щодо визнання результатів освіти у разі поновлення чи переведення з іншого ЗВО. Пункт 3.14.4. визначає порядок перезарахування заліків та екзаменів здобувачам вищої освіти, які переводяться з інших навчальних закладів, вступають на старші курси для продовження навчання на наступному освітньому рівні, а також для здобувачів вищої освіти, які навчались у вищих навчальних закладах, або мають диплом про вищу освіту. Даний порядок є достатньо зрозумілим та чітким. Присутній на зустрічі з експертною групою здобувач Лисенко Роман Юрійович підтвердив факт розуміння правил перезарахування дисциплін, а реалізація процедури визнання результатів навчання не викликала у нього жодних труднощів. Визнання результатів академічної мобільності здобувачів регулюється Положення «Про порядок реалізації права на

академічну мобільність здобувачів вищої освіти Білоцерківського національного аграрного університету», затвердженого 25.03.2015 р. ректором БНАУ, академіком НААН Даниленком А.С. Також експертна група під час зустрічі з НПП та Резервній зустрічі отримала від Новікової В.В., к.е.н., доцента кафедри економіки та економічної теорії та координатора програми Erasmus + підтвердження факту щодо перезарахування окремих результатів навчання здобувача ОПП "Економіка" Пінькаса Владислава, який у 2018-2019 рр. в рамках програми Еразмус+ К107 навчався в Чеському Університеті Наук про життя.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Положення «Про порядок визнання в Білоцерківському національному аграрному університеті результатів навчання, отриманих у неформальній освіті», затверджене ректором БНАУ, академіком НААНУ Даниленком А.С. 23 грудня 2019 року визначає визнання таких результатів лише для обов'язкових дисциплін, які починають викладатися з другого семестру в обсязі не більше 10% від загального обсягу за конкретною ОП шляхом підсумкового оцінювання здобувача у формі іспиту, який приймає предметна комісія у складі декана, гаранта та викладачів, які здійснюють викладання дисциплін, що пропонуються до перезарахування. У разі позитивного рішення предметної комісії здобувач звільняється від вивчення перезараховуваної дисципліни у наступному семестрі. Дане положення чітко і в доступній формі визначає правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, та оприлюднене на офіційному сайті БНАУ (https://btsau.edu.ua/sites/default/files/Faculties/osvita/normatyvne/polog_neformal_osv_bnau.pdf). Дотримання правил визнання під час реалізації ОПП "Економіка" наразі встановити не є можливим через відсутність випадків подібних звернень з боку здобувачів даної ОПП. Під час зустрічі зі здобувачами експертна група пересвідчилася в непопулярності даного аспекту освіти серед здобувачів і НПП ОПП "Економіка".

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Наявність чітких і зрозумілих правил для вступу на навчання, процедур визнання результатів академічної мобільності та результатів, отриманих у неформальній освіті. Правила прийому доступні та доведені до відома вступників шляхом їх розміщення на офіційному сайті та наданням консультацій під час проведення відповідних заходів (консультації, дні відкритих дверей тощо). Простежується належний рівень інформування та консультаційної підтримки з боку осіб, відповідальних за організацію вступної кампанії. Процедури визнання результатів навчання, у тому числі в неформальній освіті, доведені до відома здобувачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Рекомендовано уніфікувати норми, які стосуються прийому на ОПП "Економіка" шляхом дотримання визначеної процедури обговорення невід'ємних вагових коефіцієнтів на кафедрі економіки та економічної теорії та з членами групи зі змісту і якості освіти факультету з метою специфікації даної ОПП та підвищення динаміки залучення абітурієнтів; провадити заходи з популяризації здобуття неформальної освіти задля розширення індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів ОПП "Економіка". Наявні неузгодженості в аспекті актуальності оприлюдненої інформації щодо вартості навчання для іноземних здобувачів за 2017-2018 н.р. за лінком для вступників з іноземним громадянством у 2021 р. рекомендується привести у відповідність.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Правила прийому на навчання за ОП є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційній вебсторінці БНАУ. Правила прийому на навчання враховують особливості ОПП "Економіка" в професійному контексті лише в аспекті абітурієнтів на базі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста. Рекомендації щодо урахування особливостей ОПП "Економіка" в аспекті дотримання описаної у ВСО та відсутньої за фактом процедури обговорення та визначення невід'ємних вагових коефіцієнтів, популяризації здобуття неформальної освіти та актуалізації подання інформації про вступ не суперечать

нормативним вимогам та не ускладнюють доступ до отримання освітніх послуг, тому, на думку ЕГ, даний критерій визначений за рівнем відповідності В.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Як свідчить аналіз РПНД, силабусів та результати опитування фокус-груп для викладання та навчання за ОПП здебільш використовуються: лекції-візуалізації, дискусійне обговорення проблемних питань, дослідницьке навчання, тестове навчання, створення простору спільної діяльності (проектний підхід), методи фінансово-економічного аналізу та інші методи адаптивного і генеративного навчання. У ВСО зазначено, що перевага надається інтерактивним методам навчання. За результатами аналізу РПНД можна стверджувати, що у цілому форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених в ОПП цілей та ПРН. Проте аналіз представлених на офіційному сайті результатів анкетувань в аспекті задоволеності здобувачами методами навчання та викладання (Аналітичний звіт про результати анкетування студентів ОП "Економіка" станом на 05.01.2021 (<https://cutt.ly/dnWryl3>) та МОНІТОРИНГ оцінювання методів викладання і форм організації навчальної взаємодії викладачів і студентів БНАУ 2019 рік (<https://cutt.ly/onWrQqj>)) свідчать, що загальною рекомендацією здобувачів ОПП "Економіка" у 2021 році є [практикоорієнтованість навчання (навіть вказується частка 60:40) й актуальність отриманих знань для успішної професійної кар'єри]. Представлені на сайті результати опитування 2019 року демонструють загальноуніверситетські тенденції й не виділяють окремо здобувачів за факультетами/ОП. Лише незначний відсоток здобувачів (у межах 10-16%) зазначили використання здобувачами рольових ігор та квестів, дебатів та семінарів у формі панельної дискусії. З огляду на визначені в ОПП "Економіка" цілі [забезпечити підготовку конкурентоспроможних фахівців нового покоління для сфери аграрного виробництва з сучасним економічним мисленням, новітніми світовими підходами і принципами прийняття необхідних рішень для сталого ефективного розвитку], визначені в РПНД методи навчання потребують перегляду та практикоорієнтованої спрямованості. Поруч з цим під час зустрічі з роботодавцями останні зважили на достатній рівень підготовки здобувачів-практикантів даної ОПП та спроможності випускників напряму вирішувати виробничі завдання. БНАУ при реалізації даної ОПП використовує дистанційну систему навчання з використанням платформи Moodle, про що здобувачі, НПП та адміністративний персонал повідомили членів ЕГ у ході проведення зустрічей, на яких позитивно оцінено навчання за такою формою, проте було зазначено про більш активне фактичне використання засобів навчальної комунікації Viber, надсилання матеріалів на ел.пошту/онлайн-диск тощо. Аналіз системи дистанційного навчання на резервній зустрічі показав неповне використання НПП можливостей даної системи: більшість курсів містять теоретичний матеріал та завдання у текстовому форматі. Дана система дозволяє зробити їх інтерактивними та більш ефективними. В ході проведення експертизи було підтверджено відповідність зазначеній у ВСО інформації щодо реалізації принципів академічної свободи

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформування здобувачів ОПП "Економіка" про освітній процес відбувається здебільшого шляхом відображення інформації про дисципліни в РПНД, силабусах та в усній формі на початку вивчення навчального курсу. Викладачі інформують здобувачів під час проведення навчальних занять: на першому занятті ознайомлюють їх з переліком літератури, яка буде корисна під час вивчення даної дисципліни та інформують про кількість семінарів, лекцій та практичних занять, розповідають про цілі та завдання вивчення дисципліни, форми контролю, оцінювання результатів навчання. при цьому ЕГ виявила розбіжності та суперечності як у змістовно-описовій частині критеріїв оцінювання, так і в аспекті диференціації відображення у нормативних документах. Положення про систему управління навчанням MOODLE в БНАУ (https://education.btsau.edu.ua/sites/default/files/DOC/pologenua/polog_moodle_2021.pdf) затверджене лише 16 березня 2021 року, що пояснює з'ясовану членами ЕГ під час проведення акредитаційної експертизи фрагментарність її наповнення та використання учасниками освітнього процесу. Зазначені у попередніх критеріях недоліки щодо визначення цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів свідчать про недостатню ефективність доступу до такої інформації учасникам освітнього процесу. Проте здобувачі під час зустрічі з ЕГ підтвердили, що у них не виникає проблем із доступом до необхідної інформації, адже вони мають змогу її отримання шляхом усного консультування з викладачами.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Основний фокус ОПП "Економіка" та її особливості зосереджені на формуванні конкурентоспроможних фахівців, які володіють набором загальних та фахових компетентностей у сфері економічної діяльності для аграрного виробництва, тож не передбачають глибокої наукової спрямованості у підготовці останніх. Проведений членами ЕГ

аналіз та результати експертизи свідчать про імплементацію в освітній процес методів навчання, заснованих на дослідженнях (дискусійне обговорення проблемних питань, опрацювання першоджерел, дедуктивний метод, дослідницький метод з використанням інтернет-технологій). Основним показником поєднання навчання та досліджень є участь здобувачів даної ОПП у щорічних студентських науково-практичних конференціях. При цьому здобувачі, які були присутні на зустрічі з ЕГ, продемонстрували індивідуалізований підхід до впровадження науково-практичних досліджень, що в цілому є свідченням відповідності вимог даного підкритерію цілям ОПП "Економіка". Підтвердженням тому є представлені в системі НА на запит ЕГ сертифікати/дипломи/свідоцтва про проходження тренінгів, навчань/стажувань тощо) здобувачів даної ОПП, що є свідченням їх участі у конкурсах/олімпіадах/конференціях інших ЗВО. Зокрема вони демонструють активну участь здобувачів у широкому колі науково-практичних заходів, крім наведених у ВСО, зокрема онлайн-форумах (Кириленко Діана), курсах навчальних вебінарів (Полулях Юлія), міжнародних воркшопів (Лук'яненко Анна, Терещенко Ольга, Степанець Аліна), науково-практичних конференціях (Орел Василь). В БНАУ створено і функціонує наукове студентське товариство (<https://science.btsau.edu.ua/node/11>), Положення про яке затверджено 13 листопада 2017 р. (https://science.btsau.edu.ua/sites/default/files/pologen_pro_stud_nauk_tovarisstvo.pdf). Також на сторінці НСТ розміщений Звіт про роботу НСТ БНАУ за 2020 рік (https://science.btsau.edu.ua/sites/default/files/snt/zvit_snt_2020.pdf), у якому зазначені здобутки наукової діяльності здобувачів. Посилання на збірники тез конференцій, наведені у ВСО є активними, проте лінк на публікації тез студентської науково-практичної конференції 14.04.2021 р. інформує про відсутність запитованої сторінки ["/sites/default/files/tezy/tezy_econ_stud_14.04.2021.pdf"](https://sites/default/files/tezy/tezy_econ_stud_14.04.2021.pdf). На сайті факультету (<https://cutt.ly/RnmlUhg>) висвітлено роботу студентського наукового гуртка кафедри економіки та економічної теорії "Економіст", проте під час зустрічей із фокус групами не було озвучено інших аспектів його діяльності, окрім участі здобувачів ОПП "Економіка" у студентських наукових конференціях. Варто також зазначити, що план роботи даного гуртка обмежується лише термінами 1 півріччя, в той час як плани усіх інших студентських наукових гуртків факультету містять заходи на повний навчальний рік. Останнє засідання гуртка «Економіст» датується 21 грудня 2020 року.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Перегляд та затвердження РПНД здійснюється відповідно до "Положення про робочу програму навчальної дисципліни" (<https://cutt.ly/8nmk4jf>), затвердженого 27.11.2019 р., згідно з яким РПНД розробляється на термін дії НП, переглядається та уточнюється щорічно до початку навчального року, що було підтверджено на зустрічі з НПП, які безпосередньо відповідають за зміст ОПП «Економіка», а також викладають за цією програмою. ЕГ отримала підтвердження наведених у ВСО фактів впровадження індивідуальних наукових досягнень викладачів, а також сучасних розробок у сфері аграрної економіки [Однорог М.А. при вивченні дисципліни «Економіка й організація агропромислових формувань» впроваджує власні результати досліджень, які висвітлено в одноосібній монографії «Становлення аграрної сфери в умовах інституціонального забезпечення розвитку ринку інновацій: монографія / М.А. Однорог. Київ: ЦУЛ, 2020], [Шуст О.А., у зміст дисципліни «Економіка підприємства» включено питання щодо механізмів забезпечення економічної безпеки підприємств та перспектив сталого розвитку світових сільськогосподарських ринків як орієнтирів для посилення позицій національної економіки завдяки державній підтримці агросектору України]. Також під час резервної зустрічі члени ЕГ пересвідчилися у таких впровадженнях, зокрема, д.е.н., проф. Юхименко П.І. продемонстрував в переліку завантажених та використовуваних джерел курсу "Історія економіки та економічної думки" видані у 2018 році монографії за його співавторством "Конкурентоспроможність підприємства аграрного сектору економіки: інституціонально-інноваційний аспект" та "Інституціоналізація публічного управління та адміністрування у контексті інноваційного розвитку сільських територій: теорія і практика", окремі положення яких вивчаються у курсі. К.е.н., доц. Однорог М.А. зазначив щодо використання своїх наукових напрацювань з виданих праць у якості змістового наповнення певних тем курсу "Капітал підприємства": "Інституціоналізація інноваційного розвитку в умовах глобальної конкуренції" та Проблеми розвитку ринку інновацій в процесі інституціоналізації української економіки. Сучасні тенденції розвитку регіонів, підприємств та їх об'єднань: кол. моногр." 2018 року видання. Під час відкритої зустрічі професор Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця Дмитро Шиян зазначив про тривалу співпрацю з викладачами кафедри в аспекті наукових розробок та відповідної актуалізації змісту навчальних дисциплін. К.е.н., доц. Новікова В.В. зазначила про участь трьох викладачів кафедри у міжнародних програмах академічного обміну, що позначилося як на змістовому наповненні ОК, так і на педагогічній майстерності академічного персоналу. У випадку затвердження нової редакції ОП (ОПП "Економіка" має щорічне затвердження нової редакції) РПНД має бути повністю оновленою, що і підтверджує факт надання для розгляду членами ЕГ РПНД усіх ОК 2020 року затвердження, проте унеможливорює простеження щорічної динаміки змін їх змістового наповнення

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація діяльності БНАУ відображена за вкладкою "Міжнародна діяльність" на головній сторінці офіційного сайту. К.е.н., доцент кафедри економіки та економічної теорії Новікова В.В., яка також працює у відділі міжнародних зв'язків та є координатором програми Erasmus+ та інші викладачі (Понедільчук Т.В.) під час зустрічі із академічним персоналом та резервної зустрічі розкрили широке коло аспектів інтернаціоналізації. Крім підтвердження у ВСО фактів обґрунтування даного підкритерію, було зазначено щодо участі у міжнародному стажуванні влітку 2020 р. Лисенка Романа (4 курс), долучення здобувачів ОПП "Економіка" до курсу "Міжнародний маркетинг" від викладачів з Нітри (Словаччина). Програми подвійного диплома запроваджені на інших ОП, проте

програма подвійного диплома з ОПП "Економіка" наразі є в стадії розробки. В цілому викладачі даної ОПП долучені до двох міжнародних проєктів та мають підписані угоди про співпрацю більше ніж з 10-ма країнами. Основна спрямованість аспектів інтернаціоналізації БНАУ має аграрно-господарський характер, що також актуалізує специфікацію у даному напрямку реалізації ОПП. Окремим аспектом взаємозв'язку з інтернаціоналізацією варто зазначити наявність Інформаційного центру Європейського Союзу при БНАУ, який був відкритий у вересні 2013 р. (<http://surl.li/vcvk>). ІЦЄС був представлений членам ЄГ під час огляду МТБ директором бібліотеки Бачинською Н.А. Особливою перевагою роботи ІЦЄС було зазначено доступ до ресурсів щодо діяльності Європейського Союзу, Європейського Парламенту, Європейської Ради, Представництва Європейського Союзу в Україні; життя та соціальних стандартів, економіки та права, освіти в країнах-членів ЄС та країнах-кандидатів на вступ до ЄС; питань співпраці України та Європейського Союзу тощо. При цьому також зазначається активне їх використання усіма учасникам освітнього процесу

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Наявна потужна нормативна база положень щодо навчання і викладання за освітньою програмою. Здобувачі мають доступ до необхідної інформації, яка стосується освітнього процесу. У вільному доступі для здобувачів наявні розроблені РПНД та силабуси ОК. Активізовано впровадження в освітній процес дистанційної системи Moodle. Наявний потужний потенціал для розвитку й впровадження науково-дослідної діяльності. Спостерігається тісний взаємозв'язок з іноземними та вітчизняними ЗВО в аспекті обміну досвідом та навчально-науковими здобутками. БНАУ реалізує чіткотовизначену стратегію інтернаціоналізації, а також працює в напрямку розвитку міжнародного партнерства.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Наповненість системи управління навчанням Moodle має фрагментарний характер та потребує ретельного доопрацювання у напрямку систематизації та наповнення відповідними матеріалами. Рекомендується підвищувати рівень користування учасниками освітнього процесу дистанційною платформою, активізувати діяльність з атестації дистанційних курсів. Науково-дослідна діяльність здобувачів характеризується індивідуалізованою зацікавленістю останніх, рекомендується активізувати популяризацію даного виду діяльності з метою підвищення ефективності набуття СК, ФК та досягнення ПРН через навчання, заснованого на дослідженнях.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Відповідно до того, що за даним критерієм є низка можливостей для вдосконалення, зокрема щодо активізації використання платформи Moodle, популяризації та посилення науково-дослідної діяльності здобувачів з метою їх оптимізації результатів їх навчання та стимулювання його продовження на наступних освітньо-кваліфікаційних рівнях, ЄГ визначила відповідність даного критерію рівню В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Порядок проведення контрольних заходів в БНАУ регламентується "Положенням про оцінювання результатів навчання в БНАУ" (<https://cutt.ly/xnyGNye>), "Положенням про організацію освітнього процесу у БНАУ" (<https://cutt.ly/RnyLb8b>). Відповідно до положення, для оцінювання навчальних досягнень здобувачів використовують такі види контрольних заходів як поточний - у формі усного опитування чи письмового експрес-контролю, модульний - у формі тесту, колоквиуму, та підсумковий у формі заліку чи іспиту. Заявляється, що чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання забезпечується шляхом представлення в робочих програмах освітніх компонентів, силабусах та в освітньому середовищі Moodle. У відомостях самооцінювання та при інтерв'юванні здобувачів та НППП заявлено, що інформація про форми та критерії оцінювання доводиться до відома

здобувачів на початку вивчення кожної дисципліни, періодичними нагадуваннями впродовж навчання, відображається в графіках навчального процесу (<https://cutt.ly/8nyHKVu>), освітньому середовищі Moodle, на сайті університету тощо. В ході інтерв'ювання здобувачів освіти було заявлено, що критерії оцінювання та строки проведення контрольних заходів для здобувачів є чіткими та зрозумілими. В результаті вивчення відомостей самооцінювання експертною групою було встановлено, що критерії оцінювання наведені в робочих програмах є однаковими для усіх освітніх компонентів. Зокрема, на резервній зустрічі, під час огляду освітнього середовища Moodle було виявлено, що для ОК Капітал підприємства, робоча програма якої передбачає складання іспиту, наведено загальні критерії оцінювання як для іспиту, так і для заліку, що на думку ЕГ не дає здобувачам чіткого розуміння. Крім того, за деякими видами робіт чіткий розподіл балів відсутній та відбувається на розсуд викладача, що було підтверджено в ході інтерв'ювання здобувачів та НПП.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 051 "Економіка" для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, атестація здобувачів здійснюється у формі атестаційних екзаменів. Форма атестації ОПП відповідає Стандарту вищої освіти. Екзаменаційна комісія створюється та проводить атестацію здобувачів згідно з "Положенням про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії у БНАУ (<https://cutt.ly/AnaBl6i>). Аналізуючи "Програму атестаційного екзамену", ЕГ встановлено, що вона складається з узагальнених розділів програм профілюючих дисциплін для оцінки загального рівня кваліфікації випускника. Структура екзаменаційного білету є поєднанням практичної та теоретичної складових. Для проведення атестації здобувачів в умовах дистанційного навчання було розроблено "Тимчасовий порядок проведення атестації здобувачів фахової передвищої та вищої освіти з використанням дистанційних технологій у регіональному університетському центрі БНАУ у 2019-2020 н.р. в умовах карантину" (<https://cutt.ly/dnaNqKJ>). Під час аналізу ОПП 2020 року членами ЕГ для деяких дисциплін, які виносяться на атестаційний іспит, було виявлено неузгодженість між ПРН, відображених в матриці забезпечення РН відповідними компонентами освітньої програми (<https://cutt.ly/EnaNKsi>) та ПРН вказаними в силабусах. Так, для ОК "Планування діяльності підприємств" матрицею відповідності передбачено досягнення РН 10, не вказаного в силабусі відповідної дисципліни (<https://cutt.ly/5naMQRY>). Натомість, в силабусі вказані РН 13 та 22 не передбачені матрицею. Для ОК "Потенціал і розвиток підприємства" матрицею передбачено набуття РН 7, 17, 19, 22, тоді як в силабусі (<https://cutt.ly/sna1ksl>) вказані РН 5, 6, 10, 11, 22 (РН 22 зазначений, проте, як РН 13). В силабусі ОК "Економічний аналіз" (<https://cutt.ly/tna1zCW>) не вказано про досягнення РН 21, зазначеного в матриці. Сама матриця забезпечення РН відповідними компонентами ОП наявна лише для ОПП 2020 року. ЕГ також звернула увагу на відсутність в ОПП будь-якої інформації, щодо конкретних дисциплін, винесених на атестаційний іспит. Відповідно до стандарту вищої освіти, атестаційний іспит за спеціальністю повинен перевіряти досягнення результатів навчання, визначених освітньою програмою. Враховуючи неузгодженість РН відображених в силабусах та матриці відповідності для деяких дисциплін винесених на даний іспит, а також відсутність відповідної матриці в ОПП 2017 - 2019 рр, на думку ЕГ неможливо достатньою мірою оцінити повноту перевірки досягнення усіх заявлених ПРН під час атестаційного іспиту

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів та їх оскарження в БНАУ регламентуються "Положенням про організацію освітнього процесу у БНАУ" (<https://cutt.ly/unyCJo4>), "Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в БНАУ" (<https://cutt.ly/onyCV9v>), "Етичним кодексом університетської спільноти" (<https://cutt.ly/vnyBbME>). Їх доступність для всіх учасників навчального процесу забезпечується розміщенням у вільному доступі на офіційному вебсайті університету (<https://cutt.ly/AnyVfGH>). Процедура об'єктивності екзаменаторів у БНАУ нормативно-процесуально врегульована і забезпечується прийманням іспиту двома викладачами, можливістю присутності на контрольному заході керівництва. В ході інтерв'ювання здобувачів та НПП було зазначено, що з усіма процедурами проведення контрольних заходів здобувачів ознайомлюють на першому занятті. У випадку виникнення конфлікту інтересів при складанні іспиту чи заліку за заявою здобувача чи викладача деканом факультету формується комісія у складі завідувача та викладачів кафедри, представника деканату, студентського самоврядування, профспілкового комітету та відділу навчально-методичної та виховної роботи. Порядок повторного проходження контрольних заходів регламентується положенням «Про порядок ліквідації академічних заборгованостей у Білоцерківському національному аграрному університеті» (<https://cutt.ly/qnyBNeA>). Процедура повторного проходження контрольних заходів передбачає ознайомлення здобувача з графіком перескладань, отримання додаткової екзаменаційної відомості та, власне, перескладання контрольного заходу. В ході інтерв'ювання здобувачів заявлено, що випадків оскарження результатів контрольних заходів на даний ОПП не було. Самі здобувачі в цілому проінформовані про процедури оскарження результатів, проте членами експертної групи встановлено, що оскарження результатів контрольних заходів зазвичай вирішується ed hoc без застосування формальних процедур

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності в БНАУ регламентуються “Політикою БНАУ у сфері якості” (<https://cutt.ly/СпуМНwK>), “Положенням про організацію освітнього процесу у БНАУ” (<https://cutt.ly/qnyMZBR>), “Положенням про академічну доброчесність у БНАУ” (<https://cutt.ly/enyMNdF>), “Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти та освітньої діяльності в БНАУ” (<https://cutt.ly/MnyM2ap>) та ін., які знаходяться у відкритому доступі на офіційному вебсайті БНАУ. В Університеті функціонує комісія з питань етики та академічної доброчесності (<https://cutt.ly/nny1fBU>). В ході зустрічі з НПП експертною групою було встановлено, що для протидії порушенням академічної доброчесності використовуються такі технологічні рішення, як система перевірки на наявність текстових запозичень «Unicheck». Зокрема, нею перевіряються наукові статті, тези доповідей. Крім того, для учасників освітнього процесу на вебсайті надані посилання на безплатні онлайн-ресурси для перевірки та пошуку запозичень в текстах. Для поширення принципів академічної доброчесності в БНАУ регулярно проводяться методичні семінари, круглі столи, компенсаторні курси, тренінги, інформаційні години, ігри-квести як для здобувачів, так і для НПП. Так, за 2019 рік було проведено щонайменше 16 заходів направлених на поширення етичних принципів і стандартів академічної доброчесності. Консультативну, експертно-аналітичну, інформаційно-просвітницьку та методичну роботу щодо питань академічної доброчесності проводить затверджена у 2020 році комісія з питань етики та академічної доброчесності, яка формує щорічний звіт за результатами своєї роботи (<https://cutt.ly/HnpIVde>). До її складу входять представники керівництва університету, профкому, юридичного відділу, студентського самоврядування, здобувачів вищої освіти та ін. На офіційному вебсайті наявна окрема вкладка присвячена академічній доброчесності в освітньому процесі (<https://cutt.ly/onpI482>). Як було встановлено ЕГ в ході онлайн зустрічей, активну участь в поширенні принципів академічної доброчесності приймає і студентське самоврядування. Зокрема, ним регулярно організовуються опитування здобувачів, в тому числі і щодо рівня їх поінформованості та задоволення дотриманням принципів академічної доброчесності учасниками освітнього процесу. За порушення правил академічної доброчесності закладом передбачено повторне проходження оцінювання, повторне проходження ОК, відрахування з університету, позбавлення академічної стипендії. Здобувачами було підтверджено, що їх інформують щодо політики та стандартів академічної доброчесності. На зустрічі з НПП заявлено, що окрім перевищення допустимого рівня текстових збігів у наукових працях здобувачів, які виявляються на підготовчій стадії та усуваються шляхом доопрацювання авторських текстів, інших випадків порушення академічної доброчесності на даній ОПП не було

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильні сторони: 1. Наявна в вільному доступі база нормативних документів, яка повною мірою регулює правила та форми проведення контрольних заходів, їх оскарження, повторного проходження, забезпечення об'єктивності екзаменаторів, дотримання правил академічної доброчесності 2. Системний підхід БНАУ до популяризації серед усіх учасників освітнього процесу принципів академічної доброчесності

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкі сторони: 1. Для всіх ОК вказані загальні критерії оцінювання для кількох можливих форм контролю (залік, іспит), за визначеного ОП для кожного ОК конкретної форми контролю (залік або іспит), що ускладнює розуміння здобувачем 2. Наявна відсутність чіткого розподілу балів за видами робіт в межах ОК. 3. Неузгодженість між ПРН визначеними в силабусах та відображених в матриці забезпечення РН відповідними компонентами освітньої програми для деяких дисциплін, винесених на атестаційний іспит. Відсутність в ОПП переліку винесених на даний іспит дисциплін. 4. Відсутність матриці забезпечення РН компонентами ОПП для 2017-2019 рр. Рекомендується: 1. Індивідуалізувати критерії оцінювання для кожного ОК в межах загальноуніверситетської системи оцінювання. 2. Встановити в РПНД і силабусах чіткий розподіл балів за кожним видом роботи здобувачів. 3. Узгодити ПРН навчання для усіх дисциплін, перевірку досягнення результатів яких передбачено атестаційним іспитом. Навести перелік цих дисциплін в ОПП.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ОП має високий рівень відповідності критерію 5 по підкритеріям 5.3 - 5.4. В БНАУ наявні чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, а також оскарження їх результатів. Інформація щодо критеріїв оцінювання доноситься до здобувачів заздалегідь. Функціонує система врегулювання конфлікту інтересів. Вся нормативно-правова база знаходиться у відкритому доступі. Встановлена та дотримується усіма учасниками освітнього процесу чітка політика академічної доброчесності, систематично проводиться робота щодо її популяризації. Враховуючи сильні сторони, ЕГ були виявлені також суттєві недоліки та високий рівень невідповідності за підкритеріями 5.1 та 5.2. Зокрема, в РПНД вказані загальні критерії оцінювання для кількох можливих форм контролю та не прописаний чіткий розподіл балів за всіма видами робіт, що істотно впливає на рівень розуміння здобувачем форм та критеріїв оцінювання. Хоч форма проведення атестаційного іспиту і відповідає стандарту вищої освіти, однак через неузгодженість між ПРН відображених в силабусах та матриці відповідності, а також через відсутність такої матриці для ОПП 2017 - 2019 рр., неможливо достатньою мірою оцінити повноту перевірки усіх заявлених ПРН при атестаційному іспиті. ЕГ дійшла висновку про рівень відповідності Е критерію 5, зважаючи на наявні суттєві недоліки, які, однак, можна усунути в однорічний строк.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Відповідність академічної та професійної кваліфікації викладачів ОПП "Економіка" цілям та програмним РН визначалася за результатами аналізу інформації, наданої у ВСО, та розміщеної на сторінці кафедри економіки та економічної теорії, а також у профілях науковців Google Scholar. Додатковим джерелом інформації для членів ЕГ слугували дані, отримані під час зустрічей з адміністративним та академічним персоналом, гарантом ОПП, резервної зустрічі. В результаті узагальнень результатів проведеного аналізу ЕГ дійшла висновку про відповідність викладачів тим дисциплінам, які вони викладають. Всі викладачі, що забезпечують обов'язкові дисципліни ОПП "Економіка" (28 осіб), мають наукові ступені з відповідних галузей науки (з них 7 д.н.; 6 д.н., проф.; 1 д.н., доц.; 15 к.н., доц.; 6 к.н.) та підтверджують свою відповідність конкретній ОК наявною публікаційною та науково-дослідною активністю, відображеною у ВСО, на офіційних вебсторінках БНАУ та економічного університету, у профілях науковців Google Scholar. Удосконалення викладацьких практик відбувається шляхом участі викладачів у пролонгованих методико-психологічних семінарах (https://btsau.edu.ua/sites/default/files/Faculties/osvita/molodigna/tematyka_seminar_2019_2020.pdf, https://btsau.edu.ua/sites/default/files/Faculties/osvita/molodigna/tematyka_seminar_2020_2021.pdf). Викладачі кафедри долучили до двох міжнародних проєктів. Під час робочих зустрічей члени ЕГ були проінформовані про наявність у третини з них сертифіката В1/В2 з іноземної мови. Під час резервної зустрічі члени ЕГ мали змогу переконатися в наявності в курсах викладачів (зокрема Рибак Н.О., Понедільчук Т.В.) на платформі Moodle презентаційних тематичних матеріалів наповнення ОК не лише державною, але й англійською мовою

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедура конкурсного добору викладачів регламентується Положенням "Про порядок заміщення посад (обрання і прийняття на роботу) науково-педагогічних (педагогічних) працівників Білоцерківського національного аграрного університету", затвердженим 25 серпня 2020 року. Документ розміщено на сайті БНАУ у вкладці "Відділ кадрів" (https://btsau.edu.ua/sites/default/files/news/pdf/pologenna_navh_proces/pologen_porud_zamish_posad_2020.pdf). Наведений у ВСО лінк на дане Положення не є активним. Оголошення про конкурс на заміщення посад розміщене на головній сторінці офіційного сайту БНАУ за вкладкою "Вакансії", є легкодоступним для зацікавлених осіб. Відповідно до Положення, кандидатура претендента на заміщення вакантної посади попередньо обговорюється на засіданні відповідної кафедри та факультету. Претендент має прочитати пробну (відкриту) лекцію для оцінки рівня його професійної кваліфікації. Під час конкурсного добору береться до уваги наявність відповідної освіти, наукового ступеня, вченого звання; наукова діяльність, досвід роботи, відгуки та рекомендації академічної та освітньої спільноти, міжнародна активність викладача. На зустрічі з допоміжними (сервісними) структурними підрозділами Ромасишин Д.В. чітко роз'яснив процедуру конкурсного добору викладачів, при цьому попередній етап розгляду кандидатури претендента на заміщення вакантної посади на рівні кафедри та факультету свідчить про забезпечення необхідного рівня його професіоналізму для успішної реалізації ОПП. Також під час зустрічей (Ромасишин Д.В., начальник відділу кадрів, зустріч з допоміжними сервісними структурними підрозділами та Хахула Л.П., канд. екон. наук, доцент, зустріч з академічним персоналом) було зазначено про впровадження з 2021 року Рейтингового оцінювання викладачів, проєкт положення про яке наразі обговорюється у структурних підрозділах БНАУ, що також свідчить про впровадження з боку ЗВО заходів щодо стимулювання викладачів та, відповідно, забезпечення рівня їхнього професіоналізму в аспекті постійного розвитку та самовдосконалення

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Кафедра економіки та економічної теорії співпрацює з окремими роботодавцями, що здійснюють оцінку та подають свої пропозиції щодо змісту ОПП, програм практик. Зокрема, свої відгуки на ОПП "Економіка" надали ТОВ "Білоцерківський завод "ТРІБО", Агрофірма "ІНТЕР АГРОСЕРВІС", ТОВ "СКВИРСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ", СВК "Розаліївський". Основним напрямом співпраці випускової кафедри із роботодавцями є організація практик для студентів та сприяння працевлаштуванню випускників. На зустрічі з експертною групою роботодавці (Жупаник В.М., директор з економіки та фінансів ТМ «Сквирянка» (ТОВ "Сквирський комбінат хлібопродуктів"); Дамс Е.В., менеджер зі збуту департаменту дилерських продажів ТОВ "Білоцерківського заводу «Трібо»; Діденко С.В., директор бізнес-підрозділу «Ячні продукти» ГК «Овостар Юніон»; Музиченко О.М., завідувачка сектору електронних сервісів Управління електронних сервісів ГУ ДПС у Київській області; Корчева О.В., завідувач сектору активної підтримки безробітних Білоцерківського міськрайонного центру зайнятості) повідомили про власне бачення проблем та шляхи удосконалення ОПП, підтвердили зацікавленість БНАУ та випускової кафедри у зростанні рівня професійної підготовки здобувачів. Експертна група під час робочих зустрічей з роботодавцями та здобувачами освіти пересвідчилася, що кафедра залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу через практичну підготовку. Експертній групі на запит були надані протоколи засідань кафедри, де знаходять своє зображення процедури обговорення пропозицій потенційних роботодавців щодо удосконалення освітнього процесу за даною ОПП, також факти такої взаємодії були підтвердженні у ході проведення фокус-груп. Зазначені у ВСО аспекти активної взаємодії з Радою роботодавців отримала лише часткове підтвердження в ході проведення акредитаційної експертизи. Варто зазначити, що факт головування комісією при проведенні підсумкової атестації підтверджений в ході проведення зустрічей та шляхом надання на запит ЕГ Персональний склад Екзаменаційної комісії з атестації випускників даної ОПП у БНАУ у 2021 році (Витяг з наказу №193/С від 05 травня 2021 р.), де головою призначено директора відділення "Білоцерківське АТ "Альфа-банк" Кузьменко І.В. Проте факт залучення до проведення окремих навчальних занять підтвердився у ході фокус-груп лише в аспекті проведення гостьових лекцій, які не є складовою освітнього процесу. Інформація про реалізацію підготовки здобувачів за дуальною освітою суперечить як самим ВСО [За ОПП підготовка здобувачів за дуальною формою освіти не здійснюється] - стор. 9 ВСО, так і отриманій під час фокус-груп інформації

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Залучення практиків до аудиторних занять здебільшого відбувається шляхом проведення гостьових лекцій, виїзних практичних занять, відвідувань здобувачами роботодавців безпосередньо у результаті організованих екскурсій, що конкретизовано у ВСО та на сайті Економічного факультету БНАУ у розділі "Новини факультету" (<https://sites.google.com/view/econombc/%D0%B3%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B0?authuser=0>). Здобувачі та представники органів студентського самоврядування на зустрічі з експертною групою схвально оцінили такий спосіб залучення практиків до здобуття ними освіти, відзначили можливість бути інформованими про вимоги ринку праці та пріоритетні напрями для вдосконалення набутих навичок. Освітнім процесом за ОПП "Економіка" передбачено проходження здобувачами навчальної, навчально-професійної та виробничої практики на базі підприємств та інших суб'єктів господарювання, що сприяє тісному контакту здобувачів освіти та роботодавців. (Роботодавці, здобувачі та представники органів студентського самоврядування підтвердили в ході зустрічей про таку форму співпраці). На запит ЕГ були представлені протоколи засідань кафедри (№6 від 25.12.2019, №7 від 23.01.2020) та протоколи засідань Ради роботодавців економічного факультету (№2 від 30.12.2019, №3 від 03.04.2020), де знаходять своє зображення процедури обговорення пропозицій потенційних роботодавців щодо удосконалення освітнього процесу за даною ОПП, також факти такої взаємодії були підтвердженні у ході проведення фокус-груп. На зустрічі з експертною групою роботодавці повідомили про власне бачення проблем та шляхів удосконалення співпраці БНАУ з аграрним бізнесом, а також висловили позитивне сприйняття можливості залучення до проведення аудиторних занять (Діденко С.В., директор бізнес-підрозділу «Ячні продукти» ГК «Овостар Юніон»; Музиченко О.М., завідувачка сектору електронних сервісів Управління електронних сервісів ГУ ДПС у Київській області, Жупаник В.М., директор з економіки та фінансів ТОВ "Сквирський комбінат хлібопродуктів"), підтвердили факти проведення гостьових лекцій зі здобувачами ОПП "Економіка", зазначені у ВСО як бінарні

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

У БНАУ діє налагоджена система професійного розвитку викладачів, яка регулюється Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти та освітньої діяльності в БНАУ, затвердженого 23.12.2019 р., відповідно до п.2.5 якого однією із засад результативності системи управління якістю є [безперервне вдосконалення кваліфікації всіх співробітників університету]. Зазначена у ВСО інформація щодо конкретних фактів професійного розвитку викладачів отримала підтвердження у ході робочих зустрічей із фокус-групами. На момент проведення онлайн акредитації усі викладачі кафедри, що викладають на даній ОПП, мають свідоцтва про підвищення кваліфікації протягом останніх 5 років, що відображено на сторінці кафедри у розділі "Професорсько-викладацький склад" (<https://btsau.edu.ua/uk/content/professorsko-vykladackyy-sklad-kafedry-ekonomiky-ta-ekonomichnoyi-teoriyi>). Підвищення кваліфікації відбувалося як в БНАУ в Інституті післядипломного навчання «Інноваційна спрямованість педагогічної діяльності» у листопаді 2020 року (Рибак Н.О., Юхименко П.І., Понедільчук Т.В., Однорог М.А.), стажування в умовах виробництва за спеціальністю 051 «Економіка» ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» у 2020 р. (Однорог М.А.), стажування в умовах виробництва за спеціальністю «Економіка», дисципліна «Внутрішньо-економічний механізм підприємств» у ФГ «Устим», с. Сидори, Білоцерківського р-ну Київської обл. у 2019-2020 рр.

(Житник Т.П.), стажування в умовах виробництва за спеціальністю «Економіка», дисципліна «Економічна теорія» в ТОВ «Фастівка», Білоцерківського р-ну у 2019-2020 рр. (Рибак Н.О.). Щодо можливостей професійного розвитку викладачів даної ОПП за мовним напрямом в аспекті опанування іноземною мовою під час резервної зустрічі членам ЕГ групи було повідомлено про наявність у більшості викладачів кафедри мовних сертифікатів на рівні В1/В2 та постійне удосконалення професійної майстерності через участь у міжнародних проєктах, що має безпосередній позитивний вплив на реальне підвищення якості викладання

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Система стимулювання розвитку викладацької майстерності регламентується Правилами внутрішнього трудового розпорядку для працівників БНАУ, затверджених Конференцією трудового колективу Білоцерківського національного аграрного університету Протокол № 1 від 07.02.2008 р. (https://btsau.edu.ua/sites/default/files/news/pdf/norm_doc_pechat/pravila_vnutr_rozporuad.pdf). Розділ VIII "ЗАОХОЧЕННЯ ЗА УСПІХИ В РОБОТІ" передбачає можливості застосування моральних та матеріальних винагород. За інформацією отриманою експертною групою на зустрічах з академічним та адміністративним персоналом, допоміжними (сервісними) структурними підрозділами до співробітників БНАУ застосовуються різні форми заохочень, зокрема найчастіше це виражається нарахуванням преміальних виплат та нагородження моральними відзнаками. Також чинним і дієвим засобом стимулювання розвитку викладацької майстерності учасники фокус-груп з боку співробітників зазначили чинне Положення про преміювання, встановлення доплат та надбавок, надання матеріальної допомоги, щорічної грошової винагороди та матеріальної допомоги на оздоровлення у БНАУ, затверджене 03.04.2014 р. Науково-педагогічні працівники проінформовані про підходи до стимулювання та задоволені функціонуванням чинної системи.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Рівень академічної кваліфікації викладачів відповідає дисциплінам, викладання яких вони забезпечують. Професійна кваліфікація викладачів ОП забезпечується шляхом функціонування постійно діючої системи стажування. Кафедра має тісні зв'язки з роботодавцями, вони долучені до реалізації освітнього процесу. Має місце сприяння професійному розвитку науково-педагогічних працівників, що у кінцевому результаті позитивно впливає на якість викладання дисциплін ОПП "Економіка"

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Відсутність практики залучення професіоналів-практиків, експертів в галузі та представників роботодавців до аудиторних занять за ОПП на постійній основі. Рекомендовано: залучати професіоналів-практиків галузі до проведення аудиторних практичних занять на умовах трудових та інших відносин. Відсутність на момент проведення дієвої рейтингової системи, проте на зустрічі із допоміжним персоналом начальником відділу кадрів Ромасишиним Д.В. було зазначено про затвердження у 2021 році відповідного Положення. Рекомендовано: запровадити чітку та об'єктивну рейтингову систему оцінювання ефективності діяльності науково-педагогічних працівників для використання її в системі матеріального стимулювання персоналу.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Академічна та професійна кваліфікація викладачів відповідає тим дисциплінам, які вони викладають. Процедура конкурсного добору викладачів є прозорими та об'єктивними. Пропозиції роботодавців урахуються при формуванні ОПП. До реалізації ОПП "Економіка" долучені професіонали-практики, експерти галузі, представники роботодавців. Система професійного розвитку викладачів функціонує на постійній основі й підтримується керівництвом БНАУ. Система матеріального та/або морального заохочення викладачів до досконалості у викладанні регламентована нормативними документами та доведена до відома науково-педагогічних працівників. Рекомендації щодо удосконалення в аспекті залучення професіоналів-практиків до проведення аудиторних занять та впровадження рейтингування викладачів для стимулювання їх професійного розвитку та, відповідно, забезпечення їх професіоналізму для успішної реалізації ОПП "Економіка" є досяжними, що на думку ЕГ у контексті Критерію 6 відповідає рівню В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Експертною групою було встановлено наявність в БНАУ потужної матеріально-технічної бази, що сприяє досягненню визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання. Частина аудиторій закладу обладнана засобами мультимедіа. В ході зустрічей зі здобувачами було підтверджено, що вони активно використовують у освітньому процесі відеопрезентації. Обладнання комп'ютерних класів, хоч і потребує певного оновлення, проте є достатнім для проведення практичних занять. Наявне необхідне програмне забезпечення, таке як пакети MS Office, MASTER:Бухгалтерія, Statistica тощо. В закладі функціонує бібліотека (<https://cutt.ly/WnuQYb1>). Бачинська Н.А., директор бібліотеки, вказала, що фонд бібліотеки систематично поповнюється періодичними науковими виданнями за спеціальністю, монографіями, підручниками, навчально-методичним забезпеченням. На базі БНАУ з 2013 року функціонує Інформаційний центр ЄС, літературою якого користуються здобувачі ОПП при написанні наукових робіт, рефератів тощо. Під час огляду матеріально-технічної бази продемонстровано, що всі учасники освітнього процесу мають вільний доступ до бібліотечних фондів в електронному форматі, до наукометричних баз Scopus, Web of Science, інституційного репозитарію (<https://cutt.ly/DnrJrbA>), бази даних ScienceDirect. БНАУ забезпечений потужною навчально-методичною базою. Олешко О.Г., керівник редакційно-видавничого відділу повідомила, що відділ безплатно друкує в достатній для освітнього процесу кількості методичні розробки, повністю здійснює додрукову підготовку підручників та допомагає автору видати їх в типографіях. Здобувачі ОП достатньою мірою забезпечені соціальною інфраструктурою, зокрема, наявні 8 гуртожитків, під час відеоогляду було продемонстровано задовільні умови проживання в одному з них. В БНАУ наявна розвинена спортивно-оздоровча інфраструктура, як для проведення занять з фізичного виховання, так і організації дозвілля учасників освітнього процесу із наданням останнім вільного, безоплатного доступу. Харчування учасників освітнього процесу забезпечується в їдальні та ряді буфетів БНАУ, які є цілком доступними та, за відгукami учасників фокус-груп, якісними. В ході інтерв'ювання адміністративного персоналу зазначено, що фінансове забезпечення є достатнім для реалізації освітнього процесу та досягнення програмних результатів навчання. Зокрема, головний бухгалтер Лозицький А. А. на онлайн-зустрічі з допоміжними підрозділами зазначив, що економічний факультет забезпечений фінансами в достатньому обсязі та за останні роки не було жодної відмови факультету на його заяви про виділення фінансових ресурсів. Так, за минулий рік для придбання необхідного обладнання факультету виділено 160 тис. грн. Здійснюється регулярне преміювання НПП за публікаційну активність в наукометричних виданнях, захист дисертацій тощо.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час акредитаційної експертизи членами ЕГ було встановлено, що як здобувачі, так і НПП мають вільний, безоплатний доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів. Зокрема, можливість безкоштовного доступу до мережі Інтернет у стінах закладу, до бібліотеки та спортивного комплексу була підтверджена у ході огляду матеріально - технічної бази, інтерв'юванні фокус - груп. Встановлено, що для навчання та наукової діяльності учасників освітнього процесу БНАУ надано відкритий та вільний доступ до фондів наукової бібліотеки (<https://library.btsau.edu.ua/>), наукометричних баз Scopus, Web of Science, інституційного репозитарію, який почав формуватися з 2018 року (<https://cutt.ly/DnrJrbA>), бази даних ScienceDirect. Було заявлено, що такі послуги, як електронна доставка документів, універсальна десяткова класифікація, роздруківка бібліографічних списків тощо, надаються безплатно. Шляхом інтерв'ювання фокус груп та зустрічі з адміністративним персоналом встановлено, що перевірка робіт на текстові запозичення на базі платформи «Unicheck» для здобувачів та НПП здійснюється безплатно.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

В результаті огляду матеріально-технічної бази, інтерв'ювання фокус-груп, встановлено, що освітнє середовище в БНАУ є безпечним для життя та здоров'я здобувачів. Безпека освітнього процесу гарантується функціонуванням системи охорони праці, наглядом за безпекою виконання робіт; навчанням та атестуванням з питань техніки безпеки тощо. Університет обладнаний вогнегасниками, в коридорах розміщено плани евакуації. Для протидії конфліктним ситуаціям та сприянню здоровій психологічній атмосфері створено Центр вирішення конфліктних ситуацій та надання психолого-педагогічної допомоги, який, як було встановлено, у випадку конфліктної ситуації виконує скоріше координаційну функцію. В результаті інтерв'ювання здобувачів та представників студентського самоврядування було виявлено, що у підтримці здорової атмосфери між усіма учасниками освітнього процесу та розвитку соціальних взаємодій велику роль відіграє саме студентське самоврядування, зокрема, через проведення різного роду культурно-масових заходів, підтримки серед здобувачів атмосфери взаємоповаги та взаєморозуміння. Саме студентським самоврядуванням проводиться регулярне опитування здобувачів щодо їх потреб та інтересів,

результати якого, загалом, свідчать про їх задоволення освітнім середовищем. В цілому, експертна група високо оцінила зустріч з представниками студентського самоврядування в контексті їх впливу на соціальну складову освітнього середовища.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

У ході інтерв'ювання здобувачів та НПП було встановлено, що в БНАУ ефективно функціонує інститут наставництва. Зокрема, членами ЕГ було відзначено таку позитивну практику як переорієнтація з кураторства на менторство, наставництво. Здобувачі, як було з'ясовано на зустрічах, за потреби розв'язання будь-яких питань у освітній, соціальній чи організаційній сфері звертаються за допомогою до наставника, який також здійснює їх морально-психологічний супровід. Наставники груп діють на основі затвердженого в ЗВО "Положення про наставника академічної групи БНАУ" (<https://cutt.ly/5nr2voO>). На базі ЗВО функціонує Центр вирішення конфліктних ситуацій та надання психолого-педагогічної допомоги, який надає здобувачам соціальну підтримку та допомогу у вирішенні конфліктних ситуацій. Як було з'ясовано у ході зустрічі з допоміжними службами, Центр виконує радше координаційну функцію. Важливим елементом консультативної та інформаційної підтримки здобувачів виступає студентське самоврядування, як було з'ясовано ЕГ в ході зустрічей із його представниками та здобувачами ВО. Так, з 2020 року в Університеті існує комітет захисту прав студентів, який надає здобувачам консультативну та координаційну підтримку у випадках їх незгоди з оцінкою, виникненні конфліктних ситуацій тощо. Освітня підтримка здобувачів забезпечується через наповнення освітнього середовища "Moodle", через консультації з викладачами на платформі ZOOM, месенджері Viber та електронною поштою. Інформаційна підтримка забезпечується шляхом розміщення інформації в активних спільнотах у Facebook та Instagram, за допомогою груп в месенджері Viber та на сайті. Структура сайту, на думку ЕГ, є не зовсім зручною та складною для орієнтування через відсутність систематизації розміщених на ньому нормативно-правових документів. Розроблено "Путівник студента БНАУ" (<https://cutt.ly/unr8QB2>). В ході інтерв'ювання здобувачів та НПП встановлено, що університет забезпечує інформаційну підтримку здобувачів щодо використання технологій дистанційного навчання, особливо активну на початку їх застосування. Задля врегулювання правил проведення атестації з використанням технологій дистанційного навчання було розроблено "Тимчасовий порядок проведення атестації здобувачів фахової передвищої та вищої освіти з використанням дистанційних технологій у регіональному університетському центрі БНАУ у 2019-2020 н.р. в умовах карантину" (<https://cutt.ly/dnaNqKJ>). Консультативна допомога з приводу працевлаштування здобувачам надається відділом сприяння працевлаштуванню студентів і випускників БНАУ (<https://cutt.ly/unr8FMB>).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Попри відсутність осіб з особливими освітніми потребами на даній ОПП, в БНАУ наявні умови для реалізації їх права на освіту. Розроблений та діє "Порядок супроводу навчання студентів з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у БНАУ" (<https://cutt.ly/prng4GxB>). Для маломобільних груп населення в Університеті обладнано санітарну зону, а освітній процес та інші заходи для них організуються на першому поверсі корпусу, вхід до якого обладнано пандусом. Для осіб з особливими освітніми потребами за необхідності освітні послуги надаються у дистанційному форматі з використанням освітнього середовища Moodle. На цей момент серед здобувачів даної ОПП відсутні особи з особливими освітніми потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

В БНАУ політика та процери вирішення конфліктних ситуацій регламентуються "Положенням про комісію з питань етики та академічної доброчесності у БНАУ" (<https://cutt.ly/nny1fBU>), "Етичним кодексом університетської спільноти" (<https://cutt.ly/Hnymq2P>). Діє антикорупційна програма (<https://cutt.ly/TnymtVk>). В ЗВО встановлено скриньку довіри, яка функціонує в тому числі в онлайн форматі, що користується більшою популярністю, як було зазначено на зустрічі із представниками студентського самоврядування. Інститут наставництва надає здобувачам підтримку під час розв'язання проблем. Функціонує центр вирішення конфліктних ситуацій та надання психолого-педагогічної допомоги, що розкрито в підкритерії 7.3. У ході зустрічі зі здобувачами було з'ясовано, що вони хоч і обізнані з тим, що в Університеті наявна політика вирішення конфліктних ситуацій, проте не ознайомлені щодо конкретних процедур їх вирішення. Студентське самоврядування напряму залучається до вирішення конфліктних ситуацій у здобувачів. Не зважаючи на відсутність подібних прецедентів на даній ОП, у ході зустрічі із представниками студентського самоврядування члени ЕГ були проінформовані про приклад конфліктної ситуації викладача зі здобувачами на іншій освітній програмі. В результаті вирішення даної ситуації викладача було відсторонено від проведення практичних занять у даній групі.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильні сторони: 1) Наявність потужної матеріально-технічної бази (бібліотека, соціальна та спортивно-оздоровча інфраструктура, їдальня) яка в повному обсязі забезпечує досягнення визначених ОП програмних результатів навчання. 2) Забезпечення здобувачів та НПП навчально-методичними матеріалами у повному обсязі, регулярне його оновлення. 3) Безплатний та вільний доступ усіх учасників освітнього процесу до бібліотечних фондів, наукометричних баз, інформаційних ресурсів в цілому, та до необхідної інфраструктури, безплатний друк НМЗ та надання усіх інформаційних послуг. 4) Активна участь студентського самоврядування в процесі розв'язання конфліктних ситуацій та впливу на соціальну складову освітнього середовища. Позитивна практика: Переорієнтація БНАУ з класичного інституту кураторства на інститут наставництва

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкі сторони: 1) Інформаційна перенасиченість офіційного вебсайту як інструмента інформаційної підтримки здобувачів через відсутність систематизації доступних на ньому нормативно-правових документів 2) Застарілість певних видів матеріальних ресурсів, зокрема залучених в навчальному процесі комп'ютерів. 3) Низька поінформованість здобувачів щодо конкретних, регламентованих процедур вирішення конфліктних ситуацій. Рекомендується: 1) Покращити структуру та систематизацію розміщених на вебсайті даних, та посилити його роль не лише як інструмента інформаційної підтримки здобувачів, а і як засобу інформування щодо ОПП та БНАУ усіх зацікавлених членів суспільства. 2) Оновити частину застарілого обладнання. 3) Підвищити поінформованість студентів, щодо конкретного, визначеного в нормативних документах, алгоритму дій у разі виникнення конфліктної ситуації

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

В БНАУ наявна потужна матеріально - технічна база, доступ до якої учасників освітнього процесу є безплатним. Регламентовані процедури вирішення конфліктних ситуацій, в чому активно залучене студентське самоврядування. Наявна позитивна практика впровадження інституту наставництва. Водночас існує ряд недоліків, таких як: низька поінформованість здобувачів про конкретний та регламентований в нормативних документах алгоритм дій в разі виникнення конфліктної ситуації; інформаційна перенасиченість офіційного вебсайту, що ускладнює його використання, як інструмента інформаційної підтримки здобувачів; застарілість певних видів матеріальних ресурсів. Вказані недоліки, проте, не є суттєвими, оскільки безпосередньо не позначились на набутті компетентностей здобувачами освіти та можуть бути вирішені в короткий термін. З огляду на це, ЕГ дійшла висновку про відповідність ОПП рівню В за критерієм 7

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП регулюються внутрішніми локальними актами Університету, зокрема, Положенням «Про освітні програми в Білоцерківському національному аграрному університеті» (https://btsau.edu.ua/sites/default/files/Faculties/osvita/osvitni_programy/polog_osvitni_programy_bnau.pdf) та Положенням «Про систему внутрішнього забезпечення якості освіти та освітньої діяльності в БНАУ» (https://btsau.edu.ua/sites/default/files/Faculties/osvita/normatyvne/polog_vn_syst_qa_bnau.pdf). Відповідно до яких, в Університеті існує щорічна практика перегляду ОП за результатами моніторингу, до якого долучаються члени проєктної групи, викладачі, професіонали практики, здобувачі вищої освіти. Під час зустрічі з роботодавцями, представниками органів студентського самоврядування та адміністративним персоналом, експертна група переконалася в залученні стейкхолдерів до перегляду ОП, їх реальних пропозиціях. Підтвердженням цьому є протоколи Ради роботодавців (№2 від 30.12.2019 р., №3 від 03.04.2020 р.), засідань кафедри економіки та економічної теорії (№6 від 25.12.2019 р., №7 від 23.01.2020 р.), рецензії на ОП (<https://btsau.edu.ua/node/3637>). Відповідно до п. 4.5.1 Положення «Про освітні програми в Білоцерківському національному аграрному

університеті» щорічне оновлення ОП здійснюється у частині всіх складових, крім цілей і програмних результатів навчання. Проект ОП оприлюднюється на офіційному вебсайті БНАУ (<https://btsau.edu.ua/node/3637>), де на віртуальній дошці padlet збираються пропозиції та зауваження стейкхолдерів, доцільність включення яких в ОП обговорюється на засіданні кафедри економіки та економічної теорії. Перегляд ОП "Економіка" здійснювався у 2018, 2019, 2020, 2021 році. У 2018 р. це було пов'язано із приведенням у відповідність освітньої програми до Стандарту вищої освіти зі спеціальності 051 "Економіка" першого (бакалаврського) рівня, стратегії університету, в наступні роки зміни відбулися в частині освітніх компонентів. В проект ОП 2021 року було додано спеціальну компетентність (СК15. Розуміння особливостей сталого розвитку і функціонування соціально-економічних відносин суб'єктів господарювання аграрної сфери) і програмний результат навчання (ПРН25. Знати і розуміти особливості соціально-економічних взаємовідносин в умовах ресурсоефективного агропромислового виробництва), що відображають заявлену особливість ОП. Про систематичність перегляду ОП було неодноразово підтверджено представниками Ради роботодавців, адміністративним персоналом і студентським активом

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Перегляд, реалізація і моніторинг ОП здійснюється безпосередньо із залученням здобувачів вищої освіти, які включені до складу групи зі змісту і якості освіти відповідно до розділу 4 Положення "Про освітні програми в БНАУ". Під час роботи фокус-груп було з'ясовано, що представники студентського самоврядування долучаються до процедури удосконалення якості освітнього процесу шляхом участі у засіданнях групи зі змісту і якості освіти (протокол №7 від 25.12.2019 р., №7 від 11.01.2021 р., №8 від 26.01.2021 р.), Вченої ради факультету та університету, можуть бути запрошені на розширені засідання кафедри економіки та економічної теорії (протокол №6 від 25.12.2019 р.). Пропозиції здобувачів збираються шляхом отримання зворотного зв'язку під час опитування на підставі анкет розроблених фахівцями Відділу забезпечення якості освіти в Google-формі, результати анкетування оприлюднюються на офіційному сайті (<https://education.btsau.edu.ua/node/7>) відповідно до Положення «Про опитування щодо якості освіти Білоцерківського національного аграрного університету» (https://btsau.edu.ua/sites/default/files/Faculties/osvita/quality/polog_opytuv_qa_bnau.pdf). Анкетування здобувачів вищої освіти здійснюється з ініціативи Відділу забезпечення якості освіти (н-д, "Студенти про якість освітнього процесу" ОП "Економіка" (https://btsau.edu.ua/sites/default/files/Faculties/osvita/quality/result_ankety_op_econ_2020.pdf)) та науково-педагогічних працівників, як форма зворотного зв'язку по завершенню вивчення курсу, за результатами яких рекомендуються і обговорюються на засіданнях кафедри зміни до структури, обсягу освітніх компонентів (протокол №6 від 25.12.2019 р.). Прикладами залучення здобувачів до моніторингу і розробки ОП є включення до складу розробників програми у 2020 р. здобувача 4-го курсу спеціальності "Економіка" Майбороду О.В., у 2021 р. здобувача з курсу спеціальності "Економіка" Карпенюк В.Ю. На зустрічі зі здобувачами не було повною мірою з'ясовано про факти їх включення і надані пропозиції до ОП, проте на зустрічі зі студентським активом відчувалася їх залученість до поширення внутрішньої культури забезпечення якості вищої освіти в Університеті, в т.ч. і на даній ОП, а також підтримку з боку керівництва ЗВО щодо більшості проєктів зі сторони здобувачів. Тому, дане питання потребує популяризації, обговорення серед здобувачів вищої освіти ОП "Економіка", розуміння їх ролі в покращенні якості реалізації ОП. Залучення здобувачів до реалізації ОП представлено на сторінці кафедри економіки та економічної теорії (<https://www.facebook.com/groups/397615501050329/?ref=share>).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Експертна група під час проведення фокус-групи переконалася про реальну взаємодію з роботодавцями і випускниками спеціальності 051 Економіка, що було підтверджено представниками роботодавців, залучених до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП Жупаник В. М. директор з економіки та фінансів ТМ «Сквирянка», Дамс Е. В., менеджер зі збуту департаменту дилерських продажів ТОВ "Білоцерківського заводу «Трібо», Діденко С. В., директор бізнес-підрозділу «Яєчні продукти» ГК «Овостар Юніон», Музиченько О. М. завідувачка сектору електронних сервісів Управління електронних сервісів ГУ ДПС у Київській області. На економічному факультеті діє Рада роботодавців (<https://sites.google.com/view/econombc/структура-факультету/рада-роботодавців>), яка за словами голови Ради Діденка С.В. безпосередньо залучена до процесу розробки і моніторингу освітніх програм, з позиції відповідності ринку праці, змісту освітніх компонентів компетентностям та ПРН, логіці побудови навчальних планів, а також організації практичної підготовки здобувачів вищої освіти. Представники Ради роботодавців надають пропозиції до ОП, що обговорюються на засіданнях Ради роботодавців і відображені в рецензіях (<https://btsau.edu.ua/node/3637>). Обговорення якості підготовки здобувачів, портрет майбутнього фахівця, напрямки удосконалення ОП здійснюється щорічно під час проведення "Ярмарки вакансій"

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

В Університеті щорічно організовується зустріч випускників, де академічна спільнота має можливість отримати зворотний зв'язок, що також стосується і напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства», за яким до 2016 р. здійснювалася підготовка бакалаврів у БНАУ. ОПП "Економіка" не має випускників, адже її нинішня акредитація є первинною. Зустрічі з випускниками зазначеного напряму підготовки продемонструвала можливість отримати пропозиції від випускників щодо якості їх реалізації як фахівців-практиків. Інформація про кар'єрний шлях та працевлаштування випускників збирається переважно в ручному режимі шляхом телефонного спілкування з випускниками, як зазначив на зустрічі із представниками структурних підрозділів Непочатенко А.В. На економічному факультеті створено реєстр випускників із зазначенням контактних даних. Періодично випускників залучають як експертів, стейкхолдерів до реалізації ОП, що підтверджується результатами зустрічей із фокус-групами. Наразі створено окрему сторінку випускників економічного факультету БНАУ у соціальних мережах Фейсбук (<https://www.facebook.com/groups/bnauef98/?ref=share>), Інстаграм тощо. Під час зустрічей із фокус-групами, експертною групою відмічено позитивні практики працевлаштування випускників, їх стрімкий кар'єрний ріст, що підтверджує якість підготовки кадрів для ринку праці.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Процедури внутрішньої перевірки й заходи щодо забезпечення якості вищої освіти в БНАУ реалізуються згідно з Положенням «Про порядок проведення внутрішніх аудитів та здійснення коригувальних і запобіжних дій у БНАУ» (https://btsau.edu.ua/sites/default/files/news/pdf/norm_doc_pechat/polog_pro_proved_vnutr_audit.pdf). Результатом перевірки є звіт, в якому зазначаються виявлені невідповідності, причин їх виникнення, коригувальні дії. У Відомостях про самооцінювання зазначено виявлені недоліки і визначено факт їх усунення. Проте, в процесі акредитації експертна група виявила їх часткове усунення. Наприклад, навчально-методичні матеріали курсів на Moodle є, проте не в активному режимі, а як файл з документами. Тести виконуються в ручному режимі в документі Microsoft Word, а завдання пересилаються на пошту викладачу. Враховуючи інноваційну спрямованість даної ОПП доцільно було б модернізувати методики навчання та контролю знань. В робочих програмах навчальних дисциплін і силабусах немає інформації про компетентності, які мають здобути здобувачі вищої освіти в процесі навчання на ОПП "Економіка". Також ЕГ констатує низький рівень залученості здобувачів до проектної роботи, наукових конкурсів, здобуття неформальної освіти, академічної мобільності тощо.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Це первинна акредитація ОП "Економіка", тому немає досвіду врахування результатів попередніх акредитацій. Інформація щодо результатів акредитацій в БНАУ наведено на офіційному сайті: <https://education.btsau.edu.ua/node/9>. На сайті БНАУ інформація про врахування зауважень і пропозицій попередніх акредитацій відсутня.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В академічній спільноті БНАУ сформована культура якості, про що свідчить наявність локальних нормативних документів: Положення «Про внутрішню систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу», «Про внутрішній аудит системи внутрішнього забезпечення якості», «Про опитування щодо якості освітньої діяльності БНАУ», «Про групи зі змісту та якості освіти», «Про академічну доброчесність», «Етичний кодекс» та інші (<https://education.btsau.edu.ua/node/8>). В ЗВО запроваджено процесну модель управління якістю освіти, що демонструє залученість усіх структурних підрозділів і учасників освітнього процесу до її реалізації, поширення культури якості на всі рівнях. В Університеті створено Відділ забезпечення якості освіти, що діє на підставі Положення (https://btsau.edu.ua/sites/default/files/news/pdf/pologenna_navh_proces/pologen_viddil_zabezbech_uakost_osviti.pdf) і реалізує стратегічні цілі Університету щодо ВЗАОП, формування культури якості в університетській спільноті. Відділ є місцем зворотного зв'язку між академічною спільнотою і здобувачами вищої освіти, і сприяє швидкій реакції ЗВО на запити здобувачів. В ЗВО існує практика проведення систематичного опитування на двох рівнях: перший - внутрішній аудит, що проводиться НПП (блицанкета "Про якість викладання навчальної дисципліни"), кафедральний, факультетський (анкета "Організація освітнього процесу на факультеті", інтерв'ювання роботодавців і колишніх студентів про якість ОП); другий - систематичний, що проводиться відділом навчально-методичної й виховної роботи (анкета "Про стан емоційно-психологічної комфортності освітнього процесу"), відділ акредитації та ліцензування, приймальна комісія (анкета "Мої очікування щодо навчання у БНАУ"), відділ забезпечення якості освіти (опитування груп стейкхолдерів освітнього процесу щодо якості ОП) (<https://education.btsau.edu.ua/node/7>). Результати опитування використовуються як діагностичні інструменти, що використовуються учасниками академічної спільноти для покращення якості реалізації ОП. ЗВО демонструє долученість до розвитку професійної майстерності викладачів маючи практику проведення з 2019 р. пролонгованого методико-психологічного семінару "Школа професійно-педагогічного зростання" (<https://education.btsau.edu.ua/node/4>). Якість реалізації ОП

"Економіка" забезпечується шляхом проведення систематичного моніторингу, що підтверджено на зустрічах з представниками Ради роботодавців, адміністративним персоналом, представниками академічної спільноти, які підтвердили факт взаємодії зі стейкхолдерами, а останні відмітили про врахування їх пропозицій і постійну взаємодію з представниками НПП щодо покращення якості реалізації ОП

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Наявність чітко визначеної Процесної моделі управління якістю освіти в БНАУ (<https://btsau.edu.ua/uk/content/yakist-osvity>), виокремлення і окреслення взаємозв'язків основних (освітніх і наукових), управлінських та допоміжних процесів. Чіткий розподіл обов'язків між структурними підрозділами, наявність безперервного циклу забезпечення якості вищої освіти ЗВО. Наявність діючої Ради роботодавців економічного факультету, зацікавленість випускників і роботодавців в покращенні якості реалізації ОП, її відповідності сучасним запитам ринку праці.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкі сторони: 1) низький рівень усвідомлення здобувачами та академічним персоналом суті базових дефініцій таких як компетентність, програмний результат навчання тощо; 2) відсутність практики інформування здобувачів щодо рішень про врахування наданих ними пропозицій з покращення якості реалізації ОП. Рекомендації: 1) провести тренінг для академічного персоналу щодо застосування компетентнісного підходу, кореляції компетентностей, ПРН з освітніми компонентами, використання відповідних методів навчання для досягнення визначених результатів навчання; 2) поширити практику інформування здобувачів вищої освіти про врахування/неврахування наданих ними пропозицій з покращення якості реалізації ОП задля поширення внутрішньої культури забезпечення якості освіти

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

В процесі онлайн акредитації, експертна група дійшла висновку, що в БНАУ на належному рівні врегульовані процедури реалізації внутрішньої системи забезпечення якості ОП, розроблені локальні нормативні документи, діє процесна модель управління якістю освіти, підтверджені факти реальної, системної взаємодії із стейкхолдерами. Вказані ЕГ слабкі сторони не здійснюють суттєвого впливу на внутрішню систему забезпечення, а сприяють її покращенню, і можуть бути реалізовані в короткі терміни, що підтверджує відповідність критерію В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В БНАУ встановлено правила, які регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Вони регламентуються: "Статутом БНАУ" (<https://cutt.ly/HnQshcE>), "Етичним кодексом університетської спільноти" (<https://cutt.ly/9nyUPtc>), "Колективним договором" (<https://cutt.ly/tnyUKZt>), "Правилами внутрішнього розпорядку" (<https://cutt.ly/vnyUVjW>), "Положенням про студентське самоврядування" (<https://cutt.ly/lnyItcP>), "Положенням про планування та облік роботи науково-педагогічних працівників в БНАУ" (<https://cutt.ly/ZnyIpSz>), "Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в БНАУ" (<https://cutt.ly/1nylhjy>) та іншими нормативними документами, які розміщено у вільному доступі для всіх учасників освітнього процесу на веб - сайті університету (<https://cutt.ly/LnyIR77>), (<https://cutt.ly/onyIWZ7>). У ході інтерв'ювання фокус - груп ЕГ дійшла висновку, що окремі нормативно - правові акти носять дещо формалізований характер, проте, в цілому, правила та обов'язки для учасників освітнього процесу є чіткими та зрозумілими

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

З метою отримання зауважень та пропозицій стейкхолдерів БНАУ заздалегідь розміщує на своєму вебсайті проект відповідної ОП (<https://cutt.ly/znyApgS>) для публічних обговорень. Точної дати розміщення не вказано, як і дати закінчення обговорення. У якості форми зворотного зв'язку та відображення пропозицій, наданих стейкхолдерами, як було з'ясовано в ході інтерв'ювання адміністративного персоналу, ЗВО використовується онлайн - дошка Padlet (<https://cutt.ly/AnyASEz>). Хоча її можна вважати певною інновацією, проте, на думку ЕГ, вона не є досить зручною для широкого загалу користувачів та зацікавлених осіб. Враховуючи й те, що посилання на дошку знаходиться на вкладці "Моніторинг якості освіти" (<https://cutt.ly/GnyAbyE>), а не на сторінці з проектом, експертна група дійшла висновку, що обрана форма зворотного зв'язку не гарантує можливість надання зауважень та пропозицій зацікавлених сторін до проектів даної ОПП. В ході інтерв'ювання роботодавців було встановлено, що вони ознайомлені з освітньою програмою та регулярно надають рекомендації щодо її покращення (<https://cutt.ly/ynoPwzQ>), (<https://cutt.ly/rnoPuIv>), (<https://cutt.ly/inoPfEi>). В ході експертизи було виявлено суперечливість між відомостями вказаними в ВСО: " для ОПП 2020 року враховано рекомендації голови Ради роботодавців, директора бізнес-підрозділу яєчні продукти групи компаній «Овостар Юніон» Діденко С.В. та розширено перелік дисциплін за рахунок таких, як «Основи підприємництва», «Поведінкова економіка», «Економічна культура» та «Економіка агробізнесу», та скан - копіями рецензій - відгуків, де пропозиція щодо розширення переліку дисциплін за рахунок "Основи підприємництва" та "Поведінкової економіки" надійшла від О.С. Тищенко (<https://cutt.ly/4noO2wJ>).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Інформація про освітню програму та навчальні плани оприлюднюється на офіційному веб - сайті університету (<https://btsau.edu.ua/node/3637>). На момент вивчення ЕГ відомостей самооцінювання на веб - сайті була доступна інформація лише про ОПП 2020 р. та проект ОПП 2021 р., після рекомендацій ЕГ там були розміщені ОПП минулих років починаючи з 2017. На момент вивчення ВСО на сайті університету розміщувалися силабуси та анотації вибіркових (<https://btsau.edu.ua/node/3643>) дисциплін, наразі доступні також силабуси обов'язкових дисциплін (<https://btsau.edu.ua/node/3730>). ЕГ звернула увагу, що хоч інформація про освітню програму в цілому і розміщена на сайті в достатньому обсязі, проте отримання цілісного уявлення про ОП ускладнено, через низький рівень систематизації наявної інформації та логічної структурованості її викладу. ЕГ було виявлено, що на відповідній вкладці веб - сайту (<https://cutt.ly/tnoSysU>) відсутня інформація щодо деяких форм обов'язкової фінансової звітності (зокрема форми №1 та №2), натомість вона публікується в щорічних звітах ректора (<https://cutt.ly/rnoDqv1>). На думку ЕГ, доцільно публікувати цю інформацію на відповідній вкладці

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

1) Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу повною мірою регламентовано відповідними документами, які знаходяться у відкритому доступі, є чіткими та зрозумілими 2) Наявна практика надання та врахування пропозицій щодо покращення ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

1) Низький рівень систематизації наявної інформації та логічної структурованості її викладу. Ускладнена орієнтація на вебсайті. 2) Надані ЗВО форми зворотного зв'язку опосередковано обмежують можливість подачі рекомендацій щодо ОПП усіх зацікавлених стейкхолдерів. 3) Відсутність інформації, щодо дати розміщення ОП для публічного обговорення на вебсайті та дати його закінчення. 4) Відсутність таблиці наданих стейкхолдерами пропозицій та рішень, які були прийняті щодо них БНАУ. На думку ЕГ доцільно: 1) Удосконалити структуру вебсайту, систематизувати та логічно структурувати виклад наявної інформації. 2) Переглянути доцільність використання дошки Padlet в якості форми зворотного зв'язку для надання стейкхолдерами пропозицій щодо покращення ОПП. Уніфікувати шляхи отримання ЗВО пропозицій та зауважень до проекту ОПП в аспекті доступності до них широкого кола стейкхолдерів. 3) Наводити на сторінці, де оприлюднений проект ОПП інформацію про дату розміщення проекту для публічного обговорення та дату його закінчення. 4) Створити та оприлюднити таблицю наданих стейкхолдерами пропозицій та аргументованих рішень БНАУ щодо їх прийняття або відхилення

Рівень відповідності Критерію 9.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

В цілому ОПП відповідає критерію 9. ОПП має значний рівень узгодженості за підкритерієм 9.1. Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу чітко визначені та послідовно дотримуються. Наявні певні недоліки за підкритеріями 9.2 та 9.3, які є несуттєвими, оскільки пов'язані перш за все з технічними аспектами відображення інформації на вебсайт, істотно не впливають на організацію освітнього процесу та можуть бути вирішені в короткий термін.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	E
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	E
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **умовна (відкладена) акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Казак Оксана Олексіївна

Члени експертної групи

Юрчишена Людмила Вікторівна

Петришин Олександр Олександрович